

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ปีพุทธศักราช 2530 วิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงานของวิทยาเขตและสถานประกอบการ และศึกษาความคิดเห็นอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา ผู้ประกอบการ เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการจัดการฝึกงาน โดยผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ปีพุทธศักราช 2530
- ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการจัดการฝึกงาน
- ตอนที่ 3 ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 2 โครงสร้างหลักสูตร และการจัดลำดับความสำคัญรายวิชาที่นำไปใช้ประโยชน์ฝึกงาน 6 สาขาวิชา ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา
 - ส่วนที่ 3 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา และผู้ประกอบการ
 - ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการจัดการฝึกงาน ที่สถานศึกษาควรปฏิบัติ

ส่วนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา
เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการจัดการฝึกงาน
ที่ควรปฏิบัติ

ตอนที่ 4 ข้อมูลการวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงานของวิทยาเขตและ
สถานประกอบการ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) คำนวณค่าสถิติ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตามลำดับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ปีพุทธศักราช 2530 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรฉบับรวมสาขาวิชาและฉบับรายสาขาวิชา ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2527 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข
พ.ศ.2530) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับโครงสร้าง
ของหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมในเรื่องของความมุ่งหมาย จำนวนหน่วยกิตรวม จำนวนหน่วยกิต
แต่ละหมวดวิชา และรายละเอียดการฝึกงานนักศึกษา สรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ปีพุทธศักราช 2530 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ความมุ่งหมายหลักสูตร	หมวดวิชาพื้นฐาน 20 หน่วยกิต	วิชาชีพไม่ต่ำกว่า 63 หน่วยกิต			วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต	หน่วยกิตรวม ไม่ต่ำกว่า 86 ไม่เกิน 95 หน่วยกิต	เงื่อนไขของหลักสูตร
		วิชาแกนธุรกิจ 21 หน่วยกิต	วิชาชีพเฉพาะสาขา 30 หน่วยกิต	วิชาชีพเลือก 12 หน่วยกิต			
<p>1. เพื่อพัฒนากำลังงานระดับกลาง ด้านบริหารธุรกิจที่จะเป็นนักปฏิบัติ การเชิงวิชาการในงานบริหารธุรกิจ และชำนาญในงานเฉพาะสาขาวิชา</p> <p>2. เพื่อฝึกอบรมมาให้มีความคิดริเริ่ม มีกิจนิสัย ค้นคว้า แก้ปัญหาด้วยการและเหตุผล</p> <p>3. เพื่อให้มีคุณธรรมมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สำนึกในจรรยาอาชีพ และรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม</p>	<p>ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขา ต้องเรียนในกลุ่มหมวดวิชานี้ ให้ครบ 20 หน่วยกิต โดยเรียนตามหมวดวิชาต่อไปนี้</p> <p>1) มนุษย์, สังคม 6 หน่วยกิต</p> <p>2) ภาษาไทย 9 หน่วยกิต</p> <p>3) วิทยุ, คณิต 3 หน่วยกิต</p> <p>4) กิจกรรม 2 หน่วยกิต</p>	<p>ผู้สำเร็จการศึกษาต้องเรียนวิชาในกลุ่มนี้ ไม่ต่ำกว่า 21 หน่วยกิต</p>	<p>ผู้สำเร็จการศึกษากลุ่มนี้ ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต</p>	<p>ผู้สำเร็จการศึกษากลุ่มนี้ ไม่ต่ำกว่า 12 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนวิชาแกนธุรกิจหรือสาขาวิชาโท หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น ๆ (ไม่เจาะจงสาขางาน)</p>	<p>ผู้สำเร็จการศึกษาคือได้ โดยได้ รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา</p>	<p>เมื่อนักศึกษาเรียนครบตามหลักสูตรแล้ว ทุกสาขาต้องฝึกงานในแหล่งประกอบการ จึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้</p> <p>1) เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ประสบการณ์ในสาขาวิชาที่เรียน</p> <p>2) ต้องศึกษารายวิชาในหมวดต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียนปกติ</p> <p>3) ใช้ระยะเวลาในการฝึกงานไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง (55 สัปดาห์)</p> <p>4) การประเมินผลใช้เกณฑ์ผ่านหรือไม่ผ่าน</p>	

จากตารางที่ 7 พบว่าโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชา
 บริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กำหนดให้ทุกสาขาวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่
 ต่ำกว่า 86 หน่วยกิต และไม่เกิน 95 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นหมวดวิชาพื้นฐาน 20 หน่วยกิต
 หมวดวิชาชีพไม่ต่ำกว่า 63 หน่วยกิต ประกอบด้วยวิชาแกนธุรกิจไม่ต่ำกว่า 21 หน่วยกิต
 วิชาชีพเฉพาะสาขาไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต วิชาชีพเลือกไม่ต่ำกว่า 12 หน่วยกิต นอกจากนี้
 จะต้องเรียนในหมวดวิชาเลือกเสรีอีก 3 หน่วยกิต ตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา
 โดยความมุ่งหมายรวมของโครงสร้างหลักสูตรนั้น เน้นพัฒนากำลังคนในระดับกลางด้าน
 บริหารธุรกิจให้มีความรู้ ความชำนาญในงานธุรกิจโดยเฉพาะงานในสาขาวิชา เพื่อเป็น
 แนวทางการประกอบอาชีพในสาขางานที่สัมพันธ์กับความรู้ที่ได้รับ นอกจากเรียนครบตาม
 หน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตรแล้ว นักศึกษาทุกสาขาวิชาจะต้องฝึกงานในสถานประกอบการ
 เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง และต้องผ่านการเรียนรู้ในรายวิชาแต่ละหมวดมา
 แล้วไม่ต่ำกว่า 2 ภาคเรียนปกติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมความรู้และประสบการณ์ ให้เข้าจ
 ระบบงานในสาขาวิชาที่เรียน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง ซึ่งการฝึกงานนี้ไม่มี
 หน่วยกิตใช้เกณฑ์ประเมินผลแบบผ่านหรือไม่ผ่าน โดยนักศึกษาทุกคนต้องผ่านการฝึกงานตาม
 ที่กำหนดจึงจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการจัดการ ฝึกงานของวิทยาเขต สรุปลงได้ดังต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาเขต 5 วิทยาเขต ที่สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 10 คน พบว่า

1. ในการวางแผนเพื่อกำหนดโครงสร้างและรูปแบบของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ปีพุทธศักราช 2530 ผู้บริหาร (10 คน) ให้สัมภาษณ์ว่าสถาบันฯมีการศึกษาข้อมูลด้านความจำเป็นหรือความต้องการของสังคม โดยเฉพาะความต้องการของผู้เรียน ในด้านความรู้ทักษะที่จำเป็นต้องนำไปประยุกต์ใช้ฝึกงานและประกอบอาชีพ รวมถึงความต้องการของแหล่งประกอบการ ชุมชนด้วย ซึ่งการดำเนินงานสถาบันฯ ได้เชิญตัวแทนจากวิทยาเขตต่าง ๆ ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และตัวแทนคณะผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการในหน่วยงานของสถาบันฯ เข้าร่วมประชุมให้ข้อคิดเห็น เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดโครงสร้างและรูปแบบของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ

สำหรับในส่วนของวิทยาเขต ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหรือผู้ใช้หลักสูตรตามที่สถาบันฯ กำหนด ผู้บริหาร (6 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า ได้มีการศึกษาความต้องการในขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการจากคณาจารย์ผู้สอนที่ไปสัมมนาฝึกอบรมนอกวิทยาเขต และจากการสอบถามนักศึกษาที่ไปฝึกงาน อีกทั้งจากแหล่งประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงานโดยตรงด้วย เพื่อเป็นข้อมูลให้กับสถาบันฯอีกทางหนึ่ง ส่วนผู้บริหาร (4 คน) ให้สัมภาษณ์ว่าในทางปฏิบัตินั้นวิทยาเขตได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรร่วมกับสถาบันฯ เท่านั้น ไม่ได้ศึกษาความจำเป็นหรือความต้องการโดยตรงในส่วนของวิทยาเขต

2. ในการจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ในแต่ละสาขาวิชานั้น ผู้บริหาร (10 คน) ให้สัมภาษณ์สอดคล้องกัน คือ สถาบันฯและวิทยาเขต มีนโยบายและเป้าหมายที่จะให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับกลางทุกสาขาวิชา มีความรู้ทักษะและความสามารถในงานธุรกิจทั่วไป และงานเฉพาะสาขาวิชาตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

เมื่อให้สนองต่อปรัชญาการจัดการศึกษาของสถาบันฯ และสนองความต้องการของตลาดแรงงานปัจจุบันให้ได้มากที่สุด นอกจากนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งเสริมสร้างมาตรฐานด้านการศึกษาให้กับสถาบันฯ อีกทางหนึ่งด้วย

3. นโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า ได้สนองต่อปรัชญาและความมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับที่นักศึกษามีความรู้ ทักษะ เชิงปฏิบัติ งานสาขาวิชาชีพในบางส่วน แต่ยังไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของอาจารย์ นักศึกษา ชุมชน ตลอดจนแหล่งประกอบการทุกสาขาวิชา โดยเฉพาะบางสาขาวิชา เช่น การเลขานุการ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อย และสาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความชำนาญในเชิงปฏิบัติจริง และในเรื่องเดียวกันนี้ มีผู้บริหาร (2 คน) ที่ให้สัมภาษณ์ว่า นโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น ได้สนองต่อปรัชญาและความมุ่งหมายของหลักสูตรและความต้องการของสังคมมากทุกสาขาวิชา โดยพิจารณาจากจำนวนความต้องการนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาของสถานประกอบการในแต่ละปี

4. ในเรื่องการสำรวจความพร้อมในด้านครู-อาจารย์ นักศึกษา อาคารสถานที่ วัสดุ-อุปกรณ์ ตลอดจนแหล่งฝึกงาน ก่อนวางแผนจัดทำหลักสูตรนั้น ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาลัยได้มีการปฏิบัติและจัดทำเป็นระบบต่อเนื่อง รวมไปถึงมีการวางแผนในระยะยาวด้วยในบางวิทยาลัย คือจะมองความพร้อมในด้านบุคลากร เป็นสำคัญ โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการจำนวนมาก และในประเด็นเดียวกันนี้ มีผู้บริหาร (2 คน) ที่ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาลัยได้มีการสำรวจความพร้อมในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย คือจัดกระทำในบางครั้งและบางสาขาวิชาที่มีความจำเป็นจะขอเปิดใหม่ เป็นกรณีพิเศษเท่านั้น สำหรับในเรื่องแหล่งฝึกงานของนักศึกษานั้น ผู้บริหารทุกคนให้ข้อมูลว่า วิทยาลัยไม่ได้มีการสำรวจเพราะมีนโยบายให้นักศึกษาจัดหาสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง

5. การจัดเนื้อหาวิชาและจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาในโครงสร้างหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ปีพุทธศักราช 2530 ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า เนื้อหาวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่จัดให้นักศึกษา เรียนรู้ก่อนฝึกงานและตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม เป็นไปตามความต้องการของสังคมปัจจุบัน และที่นักศึกษาจะนำไป

ประยุกต์ใช้ฝึกงานเกือบทุกสาขาวิชา เว้นแต่บางสาขาวิชาเท่านั้น ตามที่กล่าวมาข้างต้น ยังขาดทักษะความชำนาญในการปฏิบัติจริง และมีผู้บริหาร (2 คน) ที่ให้สัมภาษณ์ว่า เนื้อหาวิชาและจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา ส่วนใหญ่ยังไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในด้านเนื้อหาวิชาที่ยังขาดความหลากหลาย ความทันสมัย และมีความซ้ำซ้อนกับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ นอกจากนี้ในเรื่องระยะที่จัดให้นักศึกษาฝึกงานตามหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง โดยจะต้องศึกษารายวิชาแต่ละหมวดผ่านมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียนภาคต้น ผู้บริหารทุกคนมีความเห็นว่าเหมาะสมและเพียงพอสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และยังเห็นว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในระดับที่ทำให้นักศึกษาที่ไปฝึกงานมีความรู้ทักษะพื้นฐานในสาขาวิชาและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้

6. การประเมินผลหลักสูตรและแต่ละสาขาวิชา ผู้บริหารทุกคน ให้สัมภาษณ์ว่าสถาบันฯและวิทยาเขตยังไม่ได้จัดให้มีระบบการประเมินผลหลักสูตรชัดเจนและต่อเนื่องในแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะในส่วนของวิทยาเขต มีการจัดกระทำในบางครั้งเท่านั้น กรณีที่หลักสูตรใช้ไปแล้วมีปัญหา แต่การประเมินจะเป็นลักษณะประชุมหารือให้ทราบปัญหา ร่วมกันระหว่างผู้ใช้หลักสูตรในชั้นต้น เพื่อนำเสนอให้สถาบันฯประชุมแก้ไขต่อไป

กระบวนการจัดการฝึกงาน

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงานนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ที่วิทยาเขตมีการปฏิบัติในแต่ละชั้นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 10 คน พบว่า

ขั้นวางแผนและเตรียมการ

1. การกำหนดนโยบายการดำเนินการฝึกงาน ในการจัดการฝึกงาน ผู้บริหาร (6 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตมีนโยบายจัดฝึกงานตามหลักสูตร แต่ยังไม่ได้มีการวางแผนกำหนดนโยบายการและขั้นตอนดำเนินงานให้ถูกต้องชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร จึงเป็นลักษณะต่างคนต่างปฏิบัติ และในเรื่องเดียวกันนี้ มีผู้บริหาร (4 คน) ให้สัมภาษณ์ว่าวิทยาเขตมีการวางแผนกำหนดนโยบายการดำเนินงานไว้ชัดเจน โดยการดำเนินงานจะมุ่งให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียนมากที่สุด และยังให้ความสำคัญต่อ

การจัดรายวิชาเพื่อความเหมาะสมกับที่นักศึกษาจะนำไปใช้ฝึกงานด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารทุกคนยังมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การแต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์เพื่อดูแลการฝึกงานเป็นเรื่องที่จำเป็น และที่สำคัญอาจารย์นิเทศก์จะต้องเป็นผู้สอนอยู่ในสาขาวิชาที่นักศึกษาจะไปฝึกงาน

2. การเตรียมจัดหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการฝึกงาน ผู้บริหารทุกคนให้ข้อมูลว่า วิทยาเขตไม่ได้จัดดำเนินการหรือคณะกรรมการหรือคณะทำงานโดยเฉพาะในการจัดฝึกงาน ซึ่งมอบหมายให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะวิชากับแผนกวิชาเท่านั้น โดยมีผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ คณะวิชา แผนกวิชา รับผิดชอบร่วมกัน

3. ในการวางแผนปฏิบัติงาน การดำเนินการในส่วนนี้ ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตมีการปฏิบัติในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยมาก ที่ปฏิบัติเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาหาสถานที่ฝึกงาน ให้นักศึกษาติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง และจัดสมุดบันทึกการฝึกงานให้กับนักศึกษาเท่านั้น ส่วนการแต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์มีผู้บริหาร (2 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตมีการปฏิบัติโดยมีการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากผู้อำนวยการ วิทยาเขตและความเห็นชอบจากคณะวิชา

4. สำหรับเรื่องการประสานงานระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตไม่ได้ประสานงานกับสถานประกอบการในการจัดการฝึกงานโดยตรง แต่จัดกระทำเฉพาะกรณีที่มีปัญหานักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการฝึกงานเท่านั้น และมีผู้บริหาร (2 คน) ที่ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตไม่มีการประสานงานกับสถานประกอบการ

ขั้นตอนดำเนินงาน

1. การประสานงานของบุคลากรในวิทยาเขตเกี่ยวกับเรื่องการจัดการฝึกงาน ผู้บริหารทุกคนเห็นว่ามี การปฏิบัติค่อนข้างน้อย ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบการจัดการฝึกงาน ที่ปฏิบัติอยู่จะเป็นลักษณะปรึกษาหารือระหว่างคณะวิชากับแผนกวิชาเท่านั้น หรือทำหนังสือเรียนแจ้งให้ทราบในบางครั้ง

2. การติดต่อและเข้าฝึกงานของนักศึกษา ผู้บริหารทุกคนให้สัมภาษณ์ว่า นอกจากวิทยาเขตกำหนดให้นักศึกษาติดต่อฝึกงานด้วยตนเองแล้ว นักศึกษายังต้องทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และหนังสือส่งตัวพร้อมแบบฟอร์มประเมินผลไปยื่นเพื่อรายงาน เข้าฝึกงานด้วย และ

ก่อนที่นักศึกษาจะไปฝึกงาน ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า สถานศึกษาจัดให้มีการบรมนิเทศ กำหนดให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงาน ประกาศรายชื่อสถานที่ฝึกงานให้นักศึกษา ทราบ เว้นแต่การส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานยังไม่ได้มีการปฏิบัติ และมีผู้บริหารเพียง 2 คน เท่านั้นให้สัมภาษณ์ว่า การดำเนินงานของวิทยาเขตในขั้นนี้กำหนดให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียด สถานที่ฝึกงานให้อาจารย์นิเทศก์ทราบเท่านั้น

3. การสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้บริหาร ผู้บริหารทุกคนให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขต ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในส่วนของการปฏิบัติงานพอสมควร เว้นแต่ไม่ได้จัดประชุมชี้แจง กับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องถึงวัตถุประสงค์ของการจัดฝึกงาน และให้ความสำคัญต่อการจัดฝึกงานมีไม่เพียงพอ และที่สำคัญยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานจัด ฝึกงานให้นักศึกษาโดยตรง

4. การนิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษา ผู้บริหาร (4 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตมีการนิเทศฝึกงานและจัดกระทำเพียงครั้งเดียวก่อนจบการฝึกงาน จากนั้นสรุปผลการนิเทศให้ผู้บริหารทราบ นอกจากนี้ผู้บริหาร (6 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตไม่ได้จัดให้มีการนิเทศการฝึกงานของนักศึกษาโดยตรง มีการนิเทศในบางครั้ง ที่ นักศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติงานเท่านั้น

ขั้นประเมินผล

1. การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา ผู้บริหารทุกคนให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขต เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ประเมินผลนักศึกษา โดยจะใช้เกณฑ์แบบผ่านหรือไม่ผ่านเท่านั้น และแบ่งการ ประเมินเป็น 2 ส่วน คือ คุณสมบัติส่วนตัวและคุณสมบัติในด้านการปฏิบัติงาน โดยเน้น คุณสมบัติในด้านการปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ ผู้บริหาร (9 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า เกณฑ์ ที่ใช้ผ่าน, ไม่ผ่านนั้น เหมาะสมมาก และเป็นธรรมสำหรับนักศึกษาฝึกงานทุกคน มีเพียง ผู้บริหารคนเดียวเท่านั้นที่เห็นว่าเกณฑ์ที่ใช้อยู่ขณะนี้ไม่เหมาะสม ควรเป็นแบบมีหน่วยกิตทุกคน จะได้เห็นความสำคัญในการฝึกงาน ส่วนการกำหนดเกณฑ์และประเมินผล ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตเป็นผู้กำหนดและมอบหมายให้สถานประกอบการเป็นผู้ประเมิน ส่วน ผู้บริหาร (2 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า วิทยาเขตและสถานประกอบการใช้วิธีการประเมินร่วมกัน

2. ในด้านความพร้อมของนักศึกษา เช่น ความรู้และทักษะพื้นฐานในสาขาวิชาชีพ ผู้บริหารทุกคนเห็นว่านักศึกษามีอยู่ในระดับปานกลาง คือสามารถใช้ความรู้ ทักษะในสาขาวิชาชีพปฏิบัติงานได้ ส่วนความรู้เกี่ยวกับงานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร (9 คน) ให้สัมภาษณ์ว่า นักศึกษามีความพร้อมในระดับปานกลางเช่นกัน คือมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานขั้นพื้นฐานได้ และมีผู้บริหารเพียง 1 คนเท่านั้น ที่เห็นว่าอยู่ในระดับมาก สำหรับความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ผู้บริหารทุกคนเห็นว่า นักศึกษามีอยู่ในระดับน้อยทุกสาขาวิชา ส่วนในเรื่องของระยะเวลาการฝึกงาน 200 ชั่วโมงนั้น ผู้บริหารทุกคนเห็นว่าเพียงพอ สำหรับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ถ้าได้ฝึกงานอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ และถ้าสถานประกอบการได้มอบหมายให้ฝึกสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 8 สถานภาพของอาจารย์ในเทศก์

สถานภาพ	จำนวน (N = 72)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	15	20.8
หญิง	57	79.2
2. สถานศึกษาที่ทำงาน		
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	19	26.4
วิทยาเขตพัฒนชยการพระนคร	20	27.8
วิทยาเขตปิตธิรพิมุข จักรวรรดิ	13	18.1
วิทยาเขตปิตธิรพิมุข มหาเมฆ	9	12.5
วิทยาเขตจักรพงษภูวนาถ	11	15.3
3. แผนกวิชา		
การบัญชี	16	22.2
การตลาด	15	20.8
การเลขานุการ	15	20.8
การเงินการธนาคาร	10	13.9
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	13	18.1
การโฆษณา	3	4.2

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 72)	ร้อยละ
4. ภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอน		
อาจารย์ที่ปรึกษา	60	83.3
งานกิจการนักศึกษา	17	23.6
งานบริหาร	7	9.7
งานธุรการ	12	16.7
อื่น ๆ	7	9.7
5. จำนวนครั้งที่ไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษา		
1 ครั้ง	39	54.2
2 ครั้ง	2	2.8
มากกว่า 2 ครั้ง	-	-
ไม่ได้ออกไปนิเทศการฝึกงาน	28	38.9

จากตารางที่ 8 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 79.2) สังกัดวิทยาเขตพัฒนชยการพระนคร (ร้อยละ 27.8) รองลงมาคือ สังกัดวิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพฯ (ร้อยละ 26.4) ส่วนใหญ่สอนประจำแผนกวิชาการบัญชี (ร้อยละ 22.2) รองลงมาคือ แผนกวิชาการเลขานุการและการตลาด (ร้อยละ 20.8) นอกจากนี้ส่วนใหญ่มีภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอน คือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา (ร้อยละ 83.3) รองลงมาคือ ทำงานด้านกิจการนักศึกษา (ร้อยละ 23.6) และส่วนใหญ่ออกไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษา 1 ครั้ง (ร้อยละ 54.2) รองลงมาคือไม่ได้ออกไปนิเทศการฝึกงาน (ร้อยละ 38.9) และจะมีเพียง 2 คนเท่านั้นที่ออกไปนิเทศการฝึกงานมากกว่า 1 ครั้ง

ตารางที่ 9 สถานภาพของนักศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (N = 325)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	63	19.4
หญิง	262	80.6
2. สถานศึกษาที่ทำงาน		
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	71	21.8
วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร	51	15.7
วิทยาเขตบริหารพิเศษ จักรวรรดิ	48	14.8
วิทยาเขตบริหารพิเศษ มหาเมฆ	104	32.0
วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนาถ	51	15.7
3. แผนกวิชา		
การบัญชี	75	23.1
การเลขานุการ	72	22.2
การตลาด	76	23.4
การเงินการธนาคาร	30	9.2
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	42	12.9
การโฆษณา	30	9.2

จากตารางที่ 9 ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 80.6) ศึกษาอยู่ที่วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร (ร้อยละ 32.0) รองลงมาคือ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ (ร้อยละ 21.8) และส่วนใหญ่อยู่แผนกวิชาการบัญชี (ร้อยละ 23.1) รองลงมาคืออยู่แผนกวิชาการตลาด (ร้อยละ 22.2)

ตารางที่ 10 ลักษณะงานที่นักศึกษาได้รับการฝึกปฏิบัติ จำนวนตามสาขาวิชา

	สาขาวิชาการบัญชี		สาขาวิชาการตลาด		สาขาวิชาเลขานุการ		สาขาวิชาการเงินฯ		สาขาวิชา คอมพิวเตอร์		สาขาวิชาการ โฆษณา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานธุรการทั่วไป	32	42.7	50	65.9	54	75.0	20	66.8	18	42.9	3	10.0	177	54.5
งานด้านบัญชี	28	37.3	7	9.2	2	2.8	4	13.3	5	11.9			46	14.2
งานด้านการตลาด	-	-	6	7.9	-	-	1	3.3	-	-	1	3.3	8	2.5
งานด้านเลขานุการ	-	-	-	-	3	4.2	-	-	-	-	-	-	3	0.9
งานด้านการเงินฯ	2	2.7	2	2.6	-	-	4	13.3	-	-	-	-	8	2.5
งานด้านคอมพิวเตอร์	5	6.7	1	1.3	2	2.8	-	-	10	23.8	1	3.3	19	5.8
งานด้านการโฆษณา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	46.7	14	4.3
งานด้านอื่น ๆ	-	-	7	9.2	2	2.8	1	3.3	-	-	-	-	10	3.1
ไม่ระบุลักษณะงาน	8	10.7	3	3.9	9	12.5	-	-	9	21.4	11	36.6	40	12.3
รวม	75	100	76	100	72	100	30	100	42	100	30	100	325	100

จากตารางที่ 10 ผลการวิจัยพบว่าลักษณะงานที่นักศึกษาแต่ละสาขาวิชาได้รับมอบหมายให้ฝึกปฏิบัติ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.5) เป็นงานด้านธุรการทั่วไป รองลงมา (ร้อยละ 14.15) เป็นงานด้านบัญชี และเมื่อพิจารณาเป็นรายสาขาวิชาปรากฏดังต่อไปนี้

สาขาวิชาการบัญชี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 42.7) ฝึกงานด้านธุรการทั่วไป รองลงมา (ร้อยละ 37.3) ฝึกงานด้านบัญชี

สาขาวิชาการตลาด ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.9) ฝึกงานด้านธุรการทั่วไป รองลงมา (ร้อยละ 9.2) ฝึกงานด้านบัญชีและงานด้านอื่น ๆ

สาขาวิชาการเลขานุการ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75) ฝึกงานด้านธุรการทั่วไป รองลงมา (ร้อยละ 4.2) ฝึกงานด้านเลขานุการ

สาขาวิชาการเงินการธนาคาร ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.8) ฝึกงานด้านธุรการทั่วไป รองลงมา (ร้อยละ 13.3) ฝึกงานด้านบัญชี, การเงินการธนาคาร

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 42.9) ฝึกงานด้านธุรการทั่วไป รองลงมา (ร้อยละ 23.8) ฝึกงานด้านคอมพิวเตอร์

สาขาวิชาการโฆษณา ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.7) ฝึกงานด้านการโฆษณา รองลงมา (ร้อยละ 10.0) ฝึกงานด้านธุรการทั่วไป

ตารางที่ 11 สถานภาพของผู้ประกอบการ

สถานภาพ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล		
ผู้จัดการฝ่ายบุคคล	61	64.8
หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม	29	30.9
อื่น ๆ (เจ้าของกิจการ)	4	4.3
2. ประเภทของหน่วยงาน		
บริษัท	72	76.6
ห้างหุ้นส่วน	1	1.1
สำนักงาน	7	7.4
รัฐวิสาหกิจ	10	10.6
โรงงาน	1	1.1
อื่น ๆ	3	3.2

จากตารางที่ 11 ผลการวิจัยพบว่า ผู้แทนของสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้จัดการฝ่ายบุคคล (ร้อยละ 64.8) รองลงมาคือเป็นหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม (ร้อยละ 30.9) มีเพียง 4 คนเท่านั้น ที่เป็นเจ้าของกิจการ และสถานประกอบการส่วนใหญ่มีกิจการในรูปแบบของบริษัท จำกัด (ร้อยละ 76.6) รองลงมาคือเป็นรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 10.6) มีอย่างละ 1 แห่งที่เป็นห้างหุ้นส่วนและโรงงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและการจัดลำดับความสำคัญรายวิชาที่นักศึกษานำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน จำนวน 6 สาขาวิชา ตามความคิดเห็นของ
อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา 6 สาขาวิชา

ตารางที่ 12 โครงสร้างหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา

โครงสร้างหลักสูตร	N = 72 อาจารย์นิเทศก์		N = 325 นักศึกษา					
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ				
1. การที่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ได้จัดเนื้อหา จำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชาให้นักศึกษา เรียน 2 ภาคการศึกษา ก่อนฝึกงาน เพียงพอที่นักศึกษาจะนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ฝึกงาน	51	70.8	21	29.2	208	64.0	117	36.0
2. รายวิชาในแต่ละหมวดที่จัดให้นักศึกษา เรียนก่อนฝึกงาน สอดคล้องกับความต้องการ ของสถานประกอบการ	39	54.2	33	45.8	153	47.1	172	52.9
3. ระยะเวลาที่กำหนดให้นักศึกษาฝึกงานตามหลักสูตร (200 ชั่วโมง) เพียงพอที่จะ ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นในสาขาวิชาชีพ	53	73.6	19	26.4	203	62.5	122	37.5
4. การที่หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาฝึกงาน ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และ ประสบการณ์สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรที่จะพัฒนากำลังคนระดับกลาง ให้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขา	60	83.3	12	16.78	268	82.5	57	17.5
5. การที่หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ ทำให้นักศึกษาได้รับ ความรู้และประสบการณ์เพิ่มสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการฝึกงาน คือ เสริมสร้างประสบการณ์และความพร้อมให้กับนักศึกษา	67	93.1	5	6.9	310	95.4	15	4.6

จากตารางที่ 12 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับโครงสร้างหลักสูตรในประเด็นต่อไปนี้ คือ เนื้อหาวิชาที่จัดให้นักศึกษาเรียน 2 ภาคก่อนฝึกงานเพียงพอที่จะนำไปประยุกต์ใช้ฝึกงาน (ร้อยละ 70.8 และ 64.0) ระยะเวลา 200 ชั่วโมงที่กำหนดให้นักศึกษาฝึกงานเพียงพอจะทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มในสาขาวิชาชีพ (ร้อยละ 73.6 และ 62.5) การฝึกงานทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร (ร้อยละ 83.3 และ 82.5) และการที่หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการฝึกงาน (ร้อยละ 93.1 และ 95.4) และรายวิชาในแต่ละหมวดที่จัดให้นักศึกษาเรียนก่อนฝึกงานสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการนั้น ทั้งอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเห็นด้วยใกล้เคียงกันในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54.2 และ 47.1)

ตารางที่ 13 ลำดับความสำคัญของการนำรายวิชาไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี

รายวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชาการบัญชี	N = 72		N = 325	
	อาจารย์นิเทศก์	ลำดับที่	นักศึกษา	ลำดับที่
	\bar{X}		\bar{X}	
การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม	1.93	2	2.05	2 *
ภาษาอังกฤษ	1.31	3	1.85	3 *
คณิตศาสตร์	1.18	4	1.68	5
การบัญชีขั้นกลาง	2.37	1	2.62	1 *
ภาษาไทย	1.13	5	-	-
การภาษีอากร	1.31	3	1.74	4
หลักการจัดการ	1.31	3	-	-

* รายวิชาที่อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาลำดับความสำคัญตรงกัน

จากตารางที่ 13 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาลำดับความสำคัญวิชาการบัญชีขั้นกลางเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 2.37$), ($\bar{X} = 2.62$) วิชาการพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม ลำดับที่ 2 ($\bar{X} = 1.93$), ($\bar{X} = 2.05$) วิชาภาษาอังกฤษ ลำดับที่ 3 ($\bar{X} = 1.31$), ($\bar{X} = 1.85$) และในส่วนของนักศึกษานั้นให้ความสำคัญวิชาการออกแบบโฆษณาและการถ่ายภาพอยู่ในลำดับที่ 3 ด้วย ส่วนลำดับที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 1.18$) นักศึกษาลำดับที่ 4 ให้ความสำคัญวิชาการภาษีอากร ($\bar{X} = 1.71$) และในลำดับที่ 5 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 1.13$) นักศึกษาลำดับที่ 5 ให้ความสำคัญวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 1.68$)

ตารางที่ 14 ลำดับความสำคัญของการนำรายวิชาไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา สาขาวิชาการตลาด

รายวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชาการตลาด	N = 72		N = 325	
	อาจารย์นิเทศก์	ลำดับที่	นักศึกษา	ลำดับที่
	\bar{X}		\bar{X}	
การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม	2.07	3	2.06	3 *
หลักการตลาด	1.87	4	1.19	5
พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	2.20	2	3.00	2 *
การปฏิบัติงานสำนักงาน	2.60	1	3.39	1 *
ความรู้เกี่ยวกับสินค้า	1.73	5	-	-
จิตวิทยาทั่วไป	-	-	1.21	4

* รายวิชาที่อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ลำดับความสำคัญตรงกัน

จากตารางที่ 14 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการปฏิบัติงานสำนักงานเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 2.60$), ($\bar{X} = 3.39$) วิชาพิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ ลำดับที่ 2 ($\bar{X} = 2.20$), ($\bar{X} = 3.00$) วิชาการพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม ลำดับที่ 3 ($\bar{X} = 2.07$), ($\bar{X} = 2.06$) ส่วนในลำดับที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาหลักการตลาด ($\bar{X} = 1.87$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาจิตวิทยาทั่วไป ($\bar{X} = 1.21$) และในลำดับที่ 5 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาความรู้เกี่ยวกับสินค้า ($\bar{X} = 1.73$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาหลักการตลาด ($\bar{X} = 1.19$)

ตารางที่ 15 ลำดับความสำคัญของการนารายวิชาไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา สาขาวิชาเลขานุการ

รายวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชาเลขานุการ	N = 72		N = 325	
	อาจารย์นิเทศก์	ลำดับที่	นักศึกษา	ลำดับที่
	\bar{X}		\bar{X}	
การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม	1.33	4	1.50	4 *
ภาษาอังกฤษ	1.73	3	1.47	5
พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	3.87	2	3.81	2 *
การปฏิบัติงานสำนักงาน	4.13	1	3.88	1 *
หลักการจัดการสินค้า	1.13	5	1.77	3
คณิตศาสตร์	1.33	4	-	-

* รายวิชาที่อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาลำดับความสำคัญตรงกัน

จากตารางที่ 15 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาลำดับความสำคัญวิชาปฏิบัติงานสำนักงานเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.13$), ($\bar{X} = 3.38$) วิชาพิมพ์ดีดไทย-อังกฤษเป็นลำดับที่ 2 ($\bar{X} = 3.87$), ($\bar{X} = 3.81$) วิชาการพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคมเป็นลำดับที่ 4 ($\bar{X} = 1.33$), ($\bar{X} = 1.50$) ส่วนในลำดับที่ 3 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 1.73$) และนักศึกษาลำดับที่ 3 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาหลักการจัดการ ($\bar{X} = 1.77$) และในลำดับที่ 5 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาหลักการจัดการ ($\bar{X} = 1.13$) นักศึกษาลำดับที่ 5 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 1.47$)

ตารางที่ 16 ลำดับความสำคัญของการนำรายวิชาไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา สาขาวิชาการเงินการธนาคาร

รายวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชาการเงิน การธนาคาร	N = 72		N = 325	
	อาจารย์นิเทศก์	ลำดับที่	นักศึกษา	ลำดับที่
	\bar{X}		\bar{X}	
การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม	1.20	4	2.20	2
ภาษาอังกฤษ	1.20	4	-	-
หลักเศรษฐศาสตร์	1.00	5	-	-
สถาบันการเงินและตลาดหลักทรัพย์	1.90	3	1.47	5
การบัญชีการเงิน	2.10	2	2.10	3
การเงินการธนาคาร	3.30	1	2.43	1 *
การค้าเงินงานธนาคาร	1.20	4	-	-
หลักการจัดการ	-	-	1.73	4
จิตวิทยาทั่วไป	-	-	1.73	-

* รายวิชาที่อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ลำดับความสำคัญตรงกัน

จากตารางที่ 16 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการเงินการธนาคารเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.30$), ($\bar{X} = 2.43$) ส่วนในลำดับที่ 2 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาการบัญชีการเงิน ($\bar{X} = 2.10$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.20$) ลำดับที่ 3 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาสถาบันการเงินและตลาดหลักทรัพย์ ($\bar{X} = 1.90$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการบัญชีการเงิน ($\bar{X} = 2.10$) ลำดับที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาการค้าเงินงานธนาคาร การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม และวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 1.20$)

นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาหลักการจัดการ จิตวิทยาทั่วไป ($\bar{X} = 1.73$) และในระดับที่ 5
อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาหลักเศรษฐศาสตร์ ($\bar{X} = 1.00$) นักศึกษาให้ความสำคัญ
วิชาสถาบันการเงินและตลาดหลักทรัพย์ ($\bar{X} = 1.47$)

ตารางที่ 17 ลำดับความสำคัญของการนำรายวิชาไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

รายวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	N = 72		N = 325	
	อาจารย์นิเทศก์ ลำดับที่		นักศึกษา ลำดับที่	
	\bar{X}		\bar{X}	
การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม	-	-	1.85	2
การประมวลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	1.92	4	1.12	5
ภาษาปาสคาล	1.77	5	-	-
การเขียนโปรแกรมควบคุมเครื่อง	2.62	2	-	-
ภาษาโคบอล	2.39	3	-	-
ภาษาอังกฤษ	-	-	1.57	3
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	2.85	1	3.71	1 *
โครงสร้างคอมพิวเตอร์	-	-	1.14	4

* รายวิชาที่อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ลำดับความสำคัญตรงกัน

จากตารางที่ 17 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ความสำคัญวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 2.85$), ($\bar{X} = 3.71$) ส่วนในลำดับที่ 2 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาการเขียนโปรแกรมควบคุมเครื่อง ($\bar{X} = 2.62$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 1.85$) ลำดับที่ 3 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาภาษาโคบอล ($\bar{X} = 2.39$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 1.57$) ลำดับที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาประมวลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 1.92$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาโครงสร้างคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 1.14$) และในลำดับที่ 5 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาภาษาปาสคาล ($\bar{X} = 1.77$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการประมวลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 1.12$)

ตารางที่ 18 ลำดับความสำคัญของการนารายวิชาไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา สาขาวิชาการโฆษณา

รายวิชาของสาขาวิชาการโฆษณา	N = 72		N = 325	
	อาจารย์นิเทศก์	ลำดับที่	นักศึกษา	ลำดับที่
	\bar{X}		\bar{X}	
การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม	0.33	5	1.10	5
ภาษาอังกฤษ	1.67	3	2.23	3 *
หลักการโฆษณา	3.67	1	2.80	1 *
การเขียนโฆษณา	1.33	4	2.63	2
การออกแบบโฆษณา	1.67	3	1.70	4
หลักการจัดการ	1.33	4	-	-
สถิติธุรกิจ	2.67	2	-	-
การถ่ายภาพ	1.67	3	-	-

* รายวิชาที่อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ลำดับความสำคัญตรงกัน

จากตารางที่ 18 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาให้ความสำคัญตรงกันในวิชาหลักการโฆษณาเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.67$), ($\bar{X} = 2.80$) วิชาภาษาอังกฤษเป็นลำดับที่ 3 ($\bar{X} = 1.67$), ($\bar{X} = 2.23$) และวิชาการพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคมเป็นลำดับที่ 5 ($\bar{X} = 0.33$), ($\bar{X} = 1.10$) ส่วนในลำดับที่ 2 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาสถิติธุรกิจ ($\bar{X} = 2.67$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการเขียนโฆษณา ($\bar{X} = 2.63$) และในลำดับที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญวิชาหลักการจัดการ ($\bar{X} = 1.67$) นักศึกษาให้ความสำคัญวิชาการออกแบบโฆษณา ($\bar{X} = 1.70$)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงานของวิทยาเขต ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา และผู้ประกอบการ

ตารางที่ 19 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นวางแผนและเตรียมการของวิทยาเขต ตามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์

	N = 72			
	ชั้นวางแผนและเตรียมการ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการจัดการฝึกงาน อย่างชัดเจน	21	29.2	51	70.8
2. จัดให้มีการวางแผนดำเนินงานร่วมกันระหว่าง หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา และหัวหน้า งานแนะแนว	15	20.8	57	79.2
3. จัดให้มีการประชุมย่อยในแต่ละสาขาวิชา	22	30.6	50	69.4
4. ศึกษาสภาพปัจจุบันและต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับการฝึกงาน	34	47.2	38	52.8
5. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน นักศึกษารุ่นที่ผ่านมา	26	36.1	46	63.9
6. กำหนดให้อาจารย์มีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย การจัดการฝึกงาน	19	26.3	53	73.6
7. กำหนดให้มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลและติดตามการฝึกงาน ของนักศึกษา	42	58.3	30	41.6
8. จัดให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับ อาจารย์นิเทศก์	7	9.7	65	90.0

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ขั้นวางแผนและเตรียมการ	N = 72			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. จัดให้มีองค์การรับผิดชอบการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ	4	5.5	68	94.4
10. จัดให้มีการดำเนินงานในรูปโครงการร่วมมือระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	10	13.8	62	86.1
11. กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานที่ฝึกงานให้กับนักศึกษา	20	27.8	52	72.2
12. กำหนดให้นักศึกษาติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง	70	97.2	2	2.9
13. กำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อและหาสถานที่ฝึกงาน	66	91.6	6	8.4
14. จัดให้มีเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงานของนักศึกษา	28	38.9	44	61.1
15. จัดให้มีสมุดบันทึกเวลาและรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา	60	83.3	12	16.7
16. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ ก่อนให้นักศึกษาออกฝึกงาน	7	9.7	65	90.3
17. เชิญตัวแทนสถานประกอบการเข้าร่วมประชุมรับทราบวัตถุประสงค์การจัดการฝึกงานของวิทยาเขต	2	2.8	70	97.2

จากตารางที่ 19 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงานขึ้นวางแผนและเตรียมการที่อาจารย์นิเทศก์จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่าวิทยาเขตปฏิบัติมีดังนี้ คือ

กำหนดให้นักศึกษาติดต่อฝึกงานด้วยตนเอง (ร้อยละ 97.2) กำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อสถานที่ฝึกงาน (ร้อยละ 83.3) กำหนดให้มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลและติดตามการฝึกงาน (ร้อยละ 58.3) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของ นักศึกษา (ร้อยละ 52.8) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่อาจารย์นิเทศก์จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขตไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้ คือ เชิญสถานประกอบการเข้าร่วมประชุมรับทราบวัตถุประสงค์การจัดการฝึกงานของสถานศึกษา (ร้อยละ 97.2) จัดให้มีองค์กรรับผิดชอบดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ (ร้อยละ 94.4) จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการก่อนส่งนักศึกษาออกฝึกงาน (ร้อยละ 90.3) จัดให้มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์นิเทศก์ (ร้อยละ 90.0) จัดให้มีการดำเนินงานในรูปโครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ (ร้อยละ 86.1) จัดให้มีการวางแผนและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหัวหน้าคณะวิชา แผนกวิชา และแผนกแนะแนว (ร้อยละ 79.2) กำหนดให้อาจารย์มีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบายการจัดการฝึกงาน(ร้อยละ 73.6) กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานที่ฝึกงานให้นักศึกษา (ร้อยละ 72.2) จัดให้มีการประชุมย่อยในแต่ละสาขาวิชา (ร้อยละ 69.4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน (ร้อยละ 63.9) และจัดให้มีเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงานของนักศึกษา (ร้อยละ 61.1) และมีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการฝึกงานชัดเจน (ร้อยละ 52.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นดำเนินงานของวิทยาเขต ตาม
ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์

ชั้นดำเนินงาน	N = 72			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายให้รับทราบ นโยบายและขั้นตอนการจัดการฝึกงานนักศึกษา	20	27.8	52	72.2
2. จัดประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเพื่อแจ้งให้ ทราบขั้นตอนการฝึกงาน	26	36.1	46	63.9
3. ประกาศรายชื่อสถานประกอบการที่รับฝึกงานให้ นักศึกษาทราบ	43	59.7	29	40.3
4. จัดให้นักศึกษาฝึกงานเฉพาะงานที่ตรงกับสาขา วิชาเท่านั้น	22	30.6	50	69.4
5. จัดครู-อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ประสานงานระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษา ได้รับความสะดวกในการฝึกงาน	18	25.0	54	75.0
6. ให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงานให้ อาจารย์นิเทศก์	59	81.9	13	18.1
7. จัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงาน	41	56.9	31	43.1
8. จัดประชุมนักศึกษาระหว่างฝึกงาน เพื่อ รับทราบปัญหาและอุปสรรค	3	4.2	69	95.8
9. มีการประสานงานกับสถานประกอบการในระหว่าง การฝึกงานเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้ ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพเป็นพื้นฐาน	11	15.3	61	84.7

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ระดับดำเนินงาน	N = 72			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. นิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษา 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย	40	55.6	32	44.4
11. สรุปผลการนิเทศและรายงานให้หัวหน้าคณะวิชา ทราบเป็นระยะ ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานให้ รายงานต่อหัวหน้าสถานศึกษา พร้อมทั้งเสนอปัญหา ที่พบ	22	30.6	50	69.4
12. สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้งและแจ้งให้นักศึกษาทราบ	7	9.7	65	93.3
13. จัดประชุมสัมมนาครู-อาจารย์และนักศึกษาหลัง ฝึกงานเพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติและสรุปผลดี ผลเสีย รวมถึงปัญหา เพื่อปรับปรุงการฝึกงานของนักศึกษา รุ่นต่อไป	5	6.9	67	93.1
14. จัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ	33	45.8	39	54.2

จากตารางที่ 20 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นดำเนินงานที่
อาจารย์นิเทศก์จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขตฝึกปฏิบัติ มีดังนี้คือ

กำหนดให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงานให้อาจารย์นิเทศก์ (ร้อยละ
81.9) ประกาศรายชื่อสถานประกอบการที่รับฝึกงานให้นักศึกษาทราบ (ร้อยละ 59.7)
จัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงาน (ร้อยละ 56.9) และนิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงาน
ของนักศึกษา 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย (ร้อยละ 55.0) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่อาจารย์นิเทศก์จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขต
ไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้ คือ จัดประชุมนักศึกษาในระหว่างฝึกงานเพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรค
(ร้อยละ 95.8) สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้งและแจ้งให้นักศึกษาทราบ (ร้อยละ 93.3) จัด
ประชุมสัมมนาครู-อาจารย์และนักศึกษาหลังการฝึกงาน (ร้อยละ 93.1) จัดให้มีการประสาน
งานกับสถานประกอบการในระหว่างนักศึกษาฝึกงานเพื่อให้นักศึกษาฝึกงาน โดยใช้ความรู้อ
ทักษะในสาขาวิชาชีพเป็นพื้นฐาน (ร้อยละ 84.7) จัดครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่ประสานงาน
กับสถานประกอบการเพื่อให้นักศึกษาได้รับความสะดวกในการฝึกงาน (ร้อยละ 75.0) จัด
ประชุมผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายรับทราบนโยบายและขั้นตอนการจัดการฝึกงานนักศึกษา (ร้อยละ
72.2) จัดให้นักศึกษาฝึกงานเฉพาะงานที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนเท่านั้น รวมทั้งสรุปผลการ
นิเทศและรายงานให้หัวหน้าคณะวิชาทราบเป็นระยะ ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานรายงานต่อ
ผู้บริหารพร้อมเสนอปัญหาที่พบ (ร้อยละ 69.4) และจัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ
(ร้อยละ 54.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นประเมินผลของวิทยาเขต ตาม
ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์

ชั้นการประเมินผล	N = 72			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานศึกษากับสถานประกอบการร่วมกันวางแผนที่ ที่ใช้ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา	28	38.9	44	61.1
2. การประเมินผลการฝึกงาน จัดประเมินร่วมกัน ระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	22	30.6	50	69.4
3. การประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาเน้นคุณสมบัติ ด้านการทำงานเป็นเกณฑ์ เช่น ความรอบรู้ใน หน้าที่ความขยันหมั่นเพียร ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ฯลฯ	66	91.7	6	8.3
4. การประเมินผลการฝึกงาน มีการแจ้งให้นักศึกษา ทราบข้อดี ข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานด้วย	27	37.5	45	62.5
5. ขอบเขตหรือสาระของการประเมินผลพิจารณา จากปริมาณและคุณภาพของงานที่มอบหมายให้ นักศึกษปฏิบัติ	51	70.8	21	29.2
6. การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาสามารถใช้ ความรู้และทักษะพื้นฐานในสาขาวิชาชีพมาประยุกต์ ใช้ในการฝึกงาน	53	73.6	19	26.4

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ชั้นการประเมินผล	N = 72			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาใช้ความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการฝึกปฏิบัติงาน	34	47.2	38	52.8
8. การประเมินผลพิจารณาว่า นักศึกษาได้ใช้ความรู้ ความสามารถด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ในการฝึกงาน	11	15.3	61	84.7
9. การติดตามและประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา ปฏิบัติเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง	13	18.1	59	81.9
10. ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการฝึกงาน คือ หัวหน้างานของสถานประกอบการที่ดูแลนักศึกษา	65	90.3	7	9.7

จากตารางที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงานชั้นประเมินผลที่
อาจารย์นี้เทศก์จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่าวิทยาเขตปฏิบัติ มีดังนี้คือ

การประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาเป็นคุณสมบัติด้านการปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์
(ร้อยละ 91.7) ผู้รับผิดชอบการฝึกงาน คือ หัวหน้างานของสถานประกอบการที่ดูแลนักศึกษา
(ร้อยละ 90.3) การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาสามารถใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานใน
สาขาวิชาซึ่งมาประยุกต์ใช้ในการฝึกงาน (ร้อยละ 73.6) และชอบเขตของการประเมิน
ผลพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของงานที่นักศึกษาได้รับฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 70.8) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่อาจารย์นิเทศก์จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขต
ไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้คือ การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาใช้พื้นความรู้ความสามารถด้าน
ภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการฝึกงาน (ร้อยละ 84.7) การติดตามและประเมินผล
การฝึกงานนักศึกษปฏิบัติเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 81.9) การประเมินผลจัด
ประเมินร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ (ร้อยละ 69.4) การประเมินผล
แจ้งให้นักศึกษาทราบข้อดี ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานด้วย (ร้อยละ 62.5) วิทยาเขตและ
สถานประกอบการร่วมกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ประเมินการฝึกงานของนักศึกษา (ร้อยละ 61.1)
และการประเมินผลพิจารณาว่าได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใน
การฝึกปฏิบัติงาน (ร้อยละ 52.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน
 วิทยาเขต ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
 ชั้นวางแผนและเตรียมการของ

ชั้นวางแผนและเตรียมการ	N = 325			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการจัดการฝึกงาน อย่างชัดเจน	113	34.8	212	65.2
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับการฝึกงาน	139	42.8	186	57.2
3. ประเมินปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการ ฝึกงานนักศึกษารุ่นที่ผ่านมา	131	40.3	194	59.7
4. กำหนดให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน	77	23.7	248	76.3
5. กำหนดให้มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลและติดตามการ ฝึกงานของนักศึกษา	146	44.9	179	55.1
6. กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานที่ฝึกงานให้กับ นักศึกษา	144	44.3	181	55.7
7. กำหนดให้นักศึกษาติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง	319	98.2	6	1.8
8. กำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อสถานที่ฝึกงาน	295	90.8	30	9.2
9. จัดให้มีเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงาน	148	45.5	177	54.5
10. จัดให้มีสมุดบันทึกเวลาและรายละเอียดเกี่ยวกับ การฝึกงานของนักศึกษา	289	88.9	36	11.1
11. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับ สถานประกอบการ ก่อนส่งนักศึกษาออกฝึกงาน	34	10.5	291	89.5

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ชั้นวางแผนและเตรียมการ	N = 325			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
12. เชิญตัวแทนสถานประกอบการมาให้ความรู้ เกี่ยวกับการฝึกงานที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษา	22	6.8	303	93.2

จากตารางที่ 22 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงานชั้นวางแผนและเตรียมการที่นักศึกษาจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขตมีการปฏิบัติ มีดังนี้คือ

กำหนดให้นักศึกษาติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง (ร้อยละ 98.2) กำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อหาสถานที่ฝึกงาน (ร้อยละ 90.8) จัดให้มีสมุดบันทึกเวลาและรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกงาน (ร้อยละ 88.9) และศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของนักศึกษาฝึกงาน (ร้อยละ 55.7) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่นักศึกษาจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขตไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้ คือ เชิญตัวแทนจากสถานประกอบการมาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการจัดฝึกงานนักศึกษา (ร้อยละ 93.2) จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ (ร้อยละ 89.5) กำหนดให้นักศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการฝึกงาน (ร้อยละ 76.3) ประเมินปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการฝึกงานรุ่นที่ผ่านมา (ร้อยละ 59.2) มีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการฝึกงานอย่างชัดเจน (ร้อยละ 65.2) กำหนดให้มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษา (ร้อยละ 55.1) และจัดให้มีเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงาน (ร้อยละ 54.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นดำเนินงานของวิทยาเขต ตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา

ชั้นดำเนินงาน	N = 325			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายให้รับทราบ นโยบายและขั้นตอนการจัดการฝึกงานนักศึกษา	165	50.8	160	49.2
2. จัดประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเพื่อแจ้งให้ ทราบขั้นตอนการฝึกงาน	173	53.2	152	46.8
3. ประกาศรายชื่อสถานประกอบการที่รับฝึกงานให้ นักศึกษาทราบ	176	54.2	149	45.8
4. จัดให้นักศึกษาฝึกงานเฉพาะงานที่ตรงกับสาขา วิชาเท่านั้น	107	32.9	218	67.1
5. จัดครู-อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ประสานงานระหว่าง วิทยาเขตกับสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษา ได้รับความสะดวกในการฝึกงาน	68	20.9	257	79.1
6. ให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงานให้ อาจารย์นิเทศก์ทราบ	270	83.1	55	16.9
7. จัดบรมนิเทศนักศึกษา ก่อนฝึกงาน	180	55.4	145	44.6
8. จัดประชุมนักศึกษาระหว่างฝึกงาน เพื่อ รับทราบปัญหาและอุปสรรค	40	12.3	285	87.7
9. มีการประสานงานกับสถานประกอบการในระหว่าง การฝึกงานเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้ ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพเป็นพื้นฐาน	55	16.9	270	83.1

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ขั้นตอนในงาน	N = 72			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. นิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษา				
1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย	133	40.9	192	59.1
11. สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และแจ้งให้นักศึกษา				
ทราบ	22	6.8	303	93.2
12 จัดประชุมสัมมนาครู-อาจารย์และนักศึกษาหลัง				
ฝึกงานเพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติและสรุปผลเสีย				
รวมถึงปัญหา เพื่อปรับปรุงการฝึกงานของนักศึกษา				
รุ่นต่อไป	54	16.6	271	83.4
13 จัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ	140	43.1	185	56.9

จากตารางที่ 23 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงาน ขั้นดำเนินงานที่ นักศึกษาจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่าวิทยาเขตปฏิบัติ มีดังนี้คือ

กำหนดให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงานให้นักศึกษาทราบ (ร้อยละ 83.1) จัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงาน (ร้อยละ 55.4) ประกาศรายชื่อสถานประกอบการที่รับ ฝึกงานให้นักศึกษาทราบ (ร้อยละ 54.2) ประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเพื่อแจ้งให้ ทราบขั้นตอนการฝึกงาน (ร้อยละ 53.2) และจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่ายให้รับทราบ นโยบาย ขั้นตอนการจัดการฝึกงานนักศึกษา (ร้อยละ 50.8) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่นักศึกษาจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่าวิทยาเขตไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้ คือ การสรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และแจ้งให้นักศึกษาทราบ (ร้อยละ 93.2)

จัดประชุมศึกษาระหว่างฝึกงานเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรค (ร้อยละ 87.7) จัดประชุมครู-อาจารย์และนักศึกษาหลังการฝึกงานเพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงาน (ร้อยละ 83.4) จัดให้มีการประสานงานกับสถานประกอบการในระหว่างการฝึกงานเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกงานโดยใช้ความรู้ ทักษะในสาขาวิชาชีพเป็นพื้นฐาน (ร้อยละ 83.1) จัดครู-อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อให้นักศึกษาได้รับความสะดวกในการติดต่อฝึกงาน (ร้อยละ 79.1) จัดให้นักศึกษาไปฝึกงานเฉพาะงานที่ตรงกับสาขาวิชาเท่านั้น (ร้อยละ 67.1) นิเทศเพื่อดูแลการฝึกงานของนักศึกษา 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย (ร้อยละ 59.1) และจัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ (ร้อยละ 56.9) ตามลำดับ

ตารางที่ 24 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นประเมินผลของวิทยาเขต ตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา

ชั้นประเมินผล	N = 325			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การประเมินผลการฝึกงาน มีการแจ้งให้นักศึกษาทราบข้อดี ข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานด้วย	123	37.8	202	62.2
2. การประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาเน้นคุณสมบัติด้านการทำงานเป็นเกณฑ์ เช่น ความรอบรู้ในหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียร ความตรงต่อเวลา ความรอบคอบ ฯลฯ	300	92.3	25	7.7
3. วิทยาเขตติดตามและประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง	63	19.4	262	80.6
4. ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา คือ หัวหน้างานของสถานประกอบการที่ดูแลนักศึกษา	297	91.4	28	8.6

จากตารางที่ 24 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงานชั้นประเมินผลที่ นักศึกษาจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขตปฏิบัติ มีดังนี้คือ

การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาเน้นคุณสมบัติด้านการปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์ (ร้อยละ 92.3) และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา คือ หัวหน้างาน ที่ดูแลนักศึกษา (ร้อยละ 91.4) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่นักศึกษาจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า วิทยาเขตไม่ได้ ปฏิบัติ มีดังนี้คือ มีการติดตามและประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 80.6) และการประเมินผลมีการแจ้งให้นักศึกษาได้ทราบข้อดี ข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน ด้วย (ร้อยละ 62.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ^{ชั้น}ชั้นวางแผนและเตรียมการของ
สถานประกอบการ ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ชั้นวางแผนและเตรียมการ	N = 94			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการฝึกงานนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา บริหารธุรกิจ	56	59.6	38	40.4
2. ให้ความร่วมมือในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานตลอด ปีการศึกษา โดยจัดแบ่งเป็นรุ่น ๆ	59	62.8	35	37.2
3. กำหนดลักษณะงานให้นักศึกษาฝึก โดยเน้นถึงความ สัมพันธ์และความสอดคล้องกับสาขาวิชา เพื่อ เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์อย่างแท้จริง	81	86.2	13	13.8
4. วางแผนกำหนดขั้นตอนการจัดการฝึกงานล่วงหน้า	53	56.4	41	43.6
5. กำหนดขั้นตอนการจัดการฝึกงานให้สอดคล้องกับ วิทยาเขต	43	45.7	51	54.3
6. จัดให้มีองค์กรรับผิดชอบการดำเนินงานในรูป คณะกรรมการ	16	17.0	78	83.0
7. จัดให้มีการดำเนินงานในรูปโครงการความ ร่วมมือระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	31	33.0	63	67.0
8. ศึกษานโยบายและเป้าหมายการจัดการฝึกงาน ของวิทยาเขต	37	39.4	57	60.6
9. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับการฝึกงาน	60	63.8	34	36.2

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ขั้นวางแผนและเตรียมการ	N = 94			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักศึกษา	64	68.1	30	31.9
11. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานโดยตรงกับวิทยาเขต	44	46.8	50	53.2
12. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลและติดตามการฝึกงานอย่างสม่ำเสมอ	76	80.9	18	19.1
13. จัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา	70	74.5	24	25.5
14. จัดให้มีการประสานงานระหว่างที่ดูแลนักศึกษา กับอาจารย์นิเทศก์	39	41.5	55	58.5
15. จัดทำเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงานให้กับนักศึกษา	16	17.0	78	83.0
16. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการฝึกงานนักศึกษา	30	31.9	64	68.1

จากตารางที่ 25 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นวางแผนและเตรียมการ ที่ผู้ประกอบการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า สถานประกอบการปฏิบัติ มีดังนี้คือ

กำหนดลักษณะงานให้นักศึกษาฝึกโดยเน้นถึงความสัมพันธ์และความสอดคล้องกับสาขาวิชา (ร้อยละ 86.2) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลและติดตามการฝึกงานอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 80.9) จัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา (ร้อยละ 74.5) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักศึกษา (ร้อยละ 68.1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงาน (ร้อยละ 63.8) ให้ความร่วมมือนักศึกษาเข้าฝึกงานตลอดปีการศึกษาโดยแบ่งออกเป็นรุ่น ๆ (ร้อยละ 62.8) วางแผนกำหนดขั้นตอนการฝึกงานไว้ล่วงหน้า (ร้อยละ 56.4) และมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการฝึกงานนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง บริหารธุรกิจ (ร้อยละ 59.6) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่ผู้ประกอบการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า สถานประกอบการไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้คือ จัดให้มีองค์กรรับผิดชอบการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ และจัดทำเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงานให้กับนักศึกษา (ร้อยละ 83.0) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการฝึกงานนักศึกษา (ร้อยละ 68.1) จัดให้มีการดำเนินงานในรูปโครงการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาเขต (ร้อยละ 67.0) จัดให้มีการประสานงานกันระหว่างผู้ดูแลนักศึกษากับนักศึกษา (ร้อยละ 58.5) กำหนดขั้นตอนการจัดการฝึกงานให้สอดคล้องกับวิทยาเขต (ร้อยละ 54.3) และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานโดยตรงกับวิทยาเขต (ร้อยละ 53.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นดำเนินงานของสถานประกอบการ ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ชั้นดำเนินงาน	N = 94			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดประชุมหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อรับทราบนโยบาย และขั้นตอนการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน	45	47.9	49	52.1
2. จัดหน่วยงานกลางทำหน้าที่ประสานงานให้กับฝ่ายต่าง ๆ ในการฝึกงานนักศึกษา	65	69.1	29	30.9
3. กำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อขอฝึกงาน	62	66.0	32	34.0
4. รับนักศึกษาเข้าฝึกงานโดยติดต่อกับวิทยาเขต โดยตรง	47	50.0	47	50.0
5. รับนักศึกษาเข้าฝึกงานโดยกำหนดให้นักศึกษาติดต่อขอฝึกงานด้วยตนเอง	75	79.8	19	20.2
6. รับนักศึกษาฝึกงานโดยไม่อนุญาตให้ติดต่อขอฝึกงาน ถ้าไม่มีหนังสือจากวิทยาเขต	68	72.3	26	27.7
7. มีการพิจารณานักศึกษาเข้าฝึกงานโดยการสัมภาษณ์ ชั้นต้น	72	76.6	22	23.4
8. จัดปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	51	54.3	43	45.7
9. จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับนักศึกษา ระหว่างฝึกงาน	40	42.6	54	57.4
10. จัดโครงการปัจฉิมนิเทศแก่นักศึกษาหลังการฝึกงาน	24	25.5	70	74.5

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ชั้นดำเนินงาน	N = 94			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
11. จัดสวัสดิการและบริการให้แก่นักศึกษา	74	78.7	20	21.3
12. มอบหมายงานให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเฉพาะที่ นักศึกษาต้องใช้ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาอื่น ๆ	70	74.5	24	25.5

จากตารางที่ 26 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงานชั้นดำเนินงานที่ผู้ประกอบการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่าสถานประกอบการปฏิบัติ มีดังนี้

รับนักศึกษาเข้าฝึกงานโดยกำหนดให้นักศึกษาติดต่อฝึกงานด้วยตนเอง (ร้อยละ 79.8) จัดสวัสดิการและบริการให้แก่นักศึกษา (ร้อยละ 78.1) มอบหมายงานให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเฉพาะที่นักศึกษาต้องใช้ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชานั้น ๆ (ร้อยละ 74.5) จัดหน่วยงานกลางทำหน้าที่ประสานงานให้กับฝ่ายต่าง ๆ ในการฝึกงานของนักศึกษา (ร้อยละ 69.1) กำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อขอฝึกงาน (ร้อยละ 66.0) และจัดประชุมนิเทศนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน (ร้อยละ 54.3) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่ผู้ประกอบการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า สถานประกอบการไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้คือ จัดโครงการปัจฉิมนิเทศให้กับนักศึกษา (ร้อยละ 74.5) จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้นักศึกษาระหว่างฝึกงาน (ร้อยละ 57.4) จัดประชุมหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อรับทราบนโยบายและขั้นตอนการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน (ร้อยละ 52.1) และมี 1 ประเด็นที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ มีค่าร้อยละของความเห็นเท่ากัน คือ รับนักศึกษาเข้าฝึกงานโดยติดต่อกับวิทยาเขตโดยตรง (ร้อยละ 50) ตามลำดับ

ตารางที่ 27 การปฏิบัติในกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นประเมินผลของสถานประกอบการ ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ชั้นการประเมินผล	N = 94			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินผลนักศึกษาฝึกงาน	28	29.8	66	70.2
2. การประเมินผลใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงานของนักศึกษา	92	97.9	2	2.1
3. การประเมินผลใช้แบบสอบถามประเมินหลังการฝึกงาน	39	41.5	55	58.5
4. การประเมินผลพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของงานที่มอบหมายให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ	91	96.8	3	3.2
5. การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาได้ใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในสาขาวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการฝึกงานด้วย	83	88.3	11	11.7
6. การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาสามารถใช้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการฝึกปฏิบัติงาน	66	70.2	28	29.8
7. การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาได้ใช้ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษมาประกอบการฝึกงาน	61	64.9	33	35.1
8. การติดตามและประเมินผลผลการฝึกงานของนักศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง	58	61.7	36	38.3

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ชั้นการประเมินผล	N = 94			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. สถานประกอบการให้คะแนนการฝึกงานนักศึกษา โดยการประเมินผลก่อนสิ้นสุดการฝึกงานเพียง ครั้งเดียว	72	76.6	22	23.4
10. ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการฝึกงาน คือ หัวหน้าที่ดูแลนักศึกษาโดยตรง	85	90.4	9	9.6

จากตารางที่ 27 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการฝึกงานชั้นประเมินผลที่
ผู้ประกอบการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่าสถานประกอบการปฏิบัติ มีดังนี้คือ
การประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงานของนักศึกษา
(ร้อยละ 97.9) การประเมินผลพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของงานที่มอบหมายให้
นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นเกณฑ์ (ร้อยละ 96.8) ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการฝึกงาน คือ
ผู้ทำหน้าที่ดูแลนักศึกษาโดยตรง (ร้อยละ 90.4) การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาได้ใช้
ความรู้และทักษะพื้นฐานในสาขาวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ฝึกงานด้วย (ร้อยละ 88.3) ให้คะแนน
การฝึกงานนักศึกษาโดยการประเมินก่อนสิ้นสุดการฝึกงานเพียงครั้งเดียว (ร้อยละ 76.6)
การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาใช้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
ใหม่ ๆ ในการฝึกปฏิบัติงาน (ร้อยละ 70.2) การประเมินผลพิจารณาว่านักศึกษาได้ใช้
ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 64.9) และการติดตาม
การปฏิบัติงานเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 61.7) ตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่ผู้ประกอบการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่าสถานประกอบการไม่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้คือ สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินผลนักศึกษาฝึกงาน (ร้อยละ 70.8) และการประเมินผลการฝึกงานใช้แบบสอบถามประเมินหลังการฝึกงาน (ร้อยละ 58.5) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลจากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้าง
หลักสูตรและกระบวนการจัดการฝึกงานที่ควรปฏิบัติ

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร ที่วิทยาเขต
ควรปฏิบัติ

โครงสร้างหลักสูตร	\bar{X}	S.D.
1. กำหนดให้นักศึกษาเรียน 4 ภาคการศึกษาครบตามหลักสูตร แล้วฝึกงาน เพื่อจะได้นำความรู้ทั้งหมดไปประยุกต์ใช้ได้จริง	3.21	1.53
2. กำหนดระยะเวลาในการฝึกงานของนักศึกษาให้มากกว่า 200 ชั่วโมง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ เพิ่มในสาขาวิชานั้น ๆ	3.01	1.29
3. กำหนดให้การฝึกงานของนักศึกษาตามหลักสูตร มีหน่วยกิต	2.60	1.44
4. จัดให้ได้ให้นักศึกษาเรียนรู้ด้านภาษาเพิ่มมากขึ้นก่อนออกไปฝึกงาน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ	3.96	1.17
5. จัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการฝึกปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น	4.54	0.79
รวม	3.47	0.64

จากตารางที่ 28 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรที่ควรปฏิบัติในระดับมากที่สุดเพียงประเด็นเดียว คือ จัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ งานการฝึกปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.54$) นอกนั้นประเด็นอื่น ๆ อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เว้นแต่ประเด็นที่ว่ากำหนดให้การฝึกงานนักศึกษาตามหลักสูตรมีหน่วยกิตเท่านั้นที่อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$)

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้น
วางแผนและเตรียมการ ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นวางแผนและเตรียมการ	\bar{X}	S.D.
1. กำหนดนโยบายการจัดการฝึกงานนักศึกษาให้ชัดเจน	4.54	0.36
2. กำหนดให้อาจารย์นิเทศก์มีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย	4.26	0.88
3. กำหนดให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน	3.57	1.28
4. จัดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการฝึกงาน นักศึกษาในรูปคณะกรรมการ	4.07	0.97
5. จัดให้มีการดำเนินงานในรูปโครงการความร่วมมือระหว่าง วิทยาเขตกับสถานประกอบการ	4.32	0.89
6. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ เพื่อแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์จัดการฝึกงานนักศึกษา	4.17	0.96
7. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานระหว่างวิทยาเขตกับ สถานประกอบการ	4.34	0.88
8. จัดให้มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษา	4.28	0.96
9. จัดให้มีเอกสารคู่มือบันทึกการฝึกงาน	3.89	1.14
10. จัดให้มีระบบเก็บข้อมูลนักศึกษาฝึกงานแต่ละรุ่น	4.23	0.96
รวม	4.20	0.54

จากตารางที่ 29 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงานที่ควรปฏิบัติในชั้นวางแผนและเตรียมการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงประเด็นเดียว คือ กำหนดนโยบายการจัดการฝึกงานให้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.54$) นอกนั้นในประเด็นอื่น ๆ อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้น
ดำเนินงาน ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นดำเนินการ	\bar{X}	S.D.
1. จัดประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา เพื่อแจ้งให้ทราบ ขั้นตอนการฝึกงาน	4.52	0.77
2. จัดงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	4.64	0.76
3. ทำหนังสือแจ้ง เรื่องการฝึกงานให้ผู้ปกครองรับทราบ	3.77	1.27
4. ประกาศรายชื่อสถานประกอบการให้นักศึกษาทราบ เพื่อ ให้โอกาสนักศึกษาติดต่อขอเข้าฝึกงาน	4.41	0.84
5. จัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงาน	4.76	0.48
6. จัดประชุมนักศึกษาในระหว่างฝึกงาน เพื่อรับทราบปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	3.62	1.49
7. ให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงานให้อาจารย์นิเทศก์ ทราบ	4.52	0.77
8. จัดนิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษาเดือน ละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย	3.97	1.17
9. สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และรายงานให้หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าสถานศึกษารับทราบ	3.76	1.16
10. สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และแจ้งให้นักศึกษาทราบ	3.28	1.26
11. จัดประชุมสัมมนาครู-อาจารย์ นักศึกษา หลังการฝึกงาน	4.15	0.91
12. จัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ	4.54	0.87
รวม	4.17	0.49

จากตารางที่ 30 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ที่ควรปฏิบัติในชั้นดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น คือ จัดบรมนิเทศน์ศึกษาก่อนฝึกงาน ($\bar{X} = 4.76$) จัดให้มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.64$) จัดทำหนังสือขอคุณสมบัติประกอบการ ($\bar{X} = 4.54$) จัดประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเพื่อแจ้งให้ทราบขั้นตอนการฝึกงาน และให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงานให้อาจารย์นิเทศก์ทราบ ($\bar{X} = 4.52$) นอกนั้นประเด็นอื่น ๆ อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เว้นแต่ประเด็นที่ว่า สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และแจ้งให้นักศึกษาทราบเท่านั้นที่อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นที่ควรปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$)

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์กับกระบวนการจัดการฝึกงานในชั้นประเมินผล
ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นประเมินผล	\bar{X}	S.D.
1. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลฝึกงานของนักศึกษา กำหนดให้ เป็นมาตรฐานร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	4.34	1.04
2. กำหนดให้วิทยาเขตและสถานประกอบการประเมินผลการ ฝึกงานของนักศึกษาร่วมกัน	4.15	1.10
3. แจ้งให้นักศึกษาทราบข้อดี ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการฝึกงานที่ ผ่านมา	4.52	0.75
4. จัดประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.49	1.12
5. ก่อนตัดสินผลการฝึกงาน จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่าง อาจารย์นิเทศก์กับหัวหน้างานดูแลนักศึกษา	3.91	1.22
6. กำหนดให้หัวหน้างานที่ดูแลนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการ ประเมินผล	4.03	0.98
7. กำหนดให้อาจารย์นิเทศก์กับหัวหน้างานที่ดูแลนักศึกษาเป็น ผู้รับผิดชอบในการประเมินผล	3.75	1.31
8. การประเมินผลควรนำคะแนนที่ได้จากการฝึกงานมารวม เป็นคะแนนสะสม เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อจบหลักสูตร	2.78	1.38
รวม	3.87	0.68

จากตารางที่ 31 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงานที่ควรปฏิบัติในชั้นประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงประเด็นเดียว คือ แจ้งให้นักศึกษาทราบข้อดี ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการฝึกงานที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.52$) นอกนั้นประเด็นอื่น ๆ อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นที่ควรปฏิบัติในระดับมาก เว้นแต่การประเมินผลควรนำคะแนนที่ได้จากการฝึกงานมารวมเป็นคะแนนสะสมเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยเมื่อจบหลักสูตรเท่านั้น ที่อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นที่ควรปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$)

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร ที่ควรปฏิบัติ

โครงสร้างหลักสูตร	\bar{X}	S.D.
1. กำหนดให้นักศึกษาเรียน 4 ภาคการศึกษาครบตามหลักสูตร แล้วฝึกงาน เพื่อจะได้มีความรู้ทั้งหมดไปประยุกต์ใช้ได้จริง	2.90	1.40
2. กำหนดระยะเวลาในการฝึกงานของนักศึกษาให้มากกว่า 200 ชั่วโมง เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มในสาขาวิชานั้น ๆ	3.64	1.21
3. กำหนดให้การฝึกงานของนักศึกษาตามหลักสูตร มีหน่วยกิต	3.44	1.27
4. จัดให้ได้ให้นักศึกษาเรียนรู้ด้านภาษาเพิ่มมากขึ้นก่อนออกไปฝึกงาน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ	4.36	0.92
5. จัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการฝึกปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น	4.73	0.73
รวม	3.82	0.58

จากตารางที่ 32 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร ที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงประเด็นเดียว คือ จัดให้นักศึกษาเรียนรู้งานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.73$) นอกนั้นในประเด็นอื่น ๆ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าที่ควรปฏิบัติในระดับมาก เว้นแต่การกำหนดให้นักศึกษาเรียน 4 ภาคการศึกษาครบตามหลักสูตรแล้วฝึกงาน เท่านั้นที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่าที่ควรปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$)

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้นวางแผน และเตรียมการ ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นวางแผนและเตรียมการ	\bar{X}	S.D.
1. กำหนดนโยบายการจัดการฝึกงานนักศึกษาให้ชัดเจน	4.61	0.31
2. กำหนดให้อาจารย์นิเทศที่มีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย	4.13	0.87
3. กำหนดให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน	4.29	0.84
4. จัดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการฝึกงาน นักศึกษาในรูปคณะกรรมการ	3.84	1.01
5. จัดให้มีการดำเนินงานในรูปโครงการความร่วมมือระหว่าง วิทยาเขตกับสถานประกอบการ	4.23	0.88
6. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ เพื่อแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์จัดการฝึกงาน	4.18	0.95
7. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานระหว่างวิทยาเขตกับ สถานประกอบการ	4.13	0.89
8. จัดให้มีอาจารย์นิเทศที่ดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษา	4.20	0.94
9. จัดให้มีเอกสารคู่มือบันทึกการฝึกงาน	4.18	0.88
10. จัดให้มีระบบเก็บข้อมูลนักศึกษาฝึกงานแต่ละรุ่น	4.34	0.83
รวม	4.14	0.53

จากตารางที่ 33 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงานที่ควรปฏิบัติในขั้นวางแผนและเตรียมการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติในระดับมากที่สุดเพียงประเด็นเดียว คือ กำหนดนโยบายการจัดการฝึกงานให้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.61$) นอกนั้นประเด็นอื่น ๆ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติในระดับมาก

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้นดำเนินงาน
ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.
1. จัดประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา เพื่อแจ้งให้ทราบ ขั้นตอนการฝึกงาน	4.26	0.86
2. จัดให้มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	3.59	1.10
3. ทำหนังสือแจ้ง เรื่องการฝึกงานให้ผู้ปกครองรับทราบ	3.94	1.06
4. ประกาศรายชื่อสถานประกอบการให้นักศึกษาทราบ เพื่อ ให้โอกาสนักศึกษาติดต่อขอเข้าฝึกงาน	4.12	1.02
5. จัดปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนฝึกงาน	4.54	0.83
6. จัดประชุมนักศึกษาระหว่างฝึกงาน เพื่อรับทราบปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	3.56	1.32
7. ให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงานให้อาจารย์นิเทศก์ ทราบ	4.32	0.76
8. จัดนิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษาเดือน ละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย	4.64	0.70
9. สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และรายงานให้หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าสถานศึกษารับทราบ	3.69	0.87
10. สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และแจ้งให้นักศึกษาทราบ	3.75	0.92
11. จัดประชุมสัมมนาครู-อาจารย์ นักศึกษา หลังการฝึกงาน	4.06	1.12
12. จัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ	4.69	0.76
รวม	4.14	0.52

จากตารางที่ 34 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ที่ควรปฏิบัติในชั้นดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น คือ จัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.69$) จัดนิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษาเดือนละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย ($\bar{X} = 4.64$) และจัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงานนักศึกษา ($\bar{X} = 4.54$) นอกนั้นประเด็นอื่น ๆ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 35 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้นประเมินผล
ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นประเมินผล	\bar{X}	S.D.
1. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลฝึกงานของนักศึกษา กำหนดให้ เป็นมาตรฐานร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	4.37	0.81
2. กำหนดให้วิทยาเขตและสถานประกอบการประเมินผลการ ฝึกงานของนักศึกษาร่วมกัน	4.20	1.02
3. แจ้งให้นักศึกษาทราบข้อดี ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการฝึกงานที่ ผ่านมา	4.40	0.79
4. จัดประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.89	1.06
5. ก่อนตัดสินผลการฝึกงาน จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่าง อาจารย์นิเทศก์กับหัวหน้างานดูแลนักศึกษา	3.90	1.07
6. กำหนดให้หัวหน้างานที่ดูแลนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการ ประเมินผล	4.27	0.84
7. กำหนดให้อาจารย์นิเทศก์กับหัวหน้างานที่ดูแลนักศึกษาเป็น ผู้รับผิดชอบในการประเมินผล	3.78	1.13
8. การประเมินผลควรนำคะแนนที่ได้จากการฝึกงานมารวม เป็นคะแนนสะสม เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อจบหลักสูตร	3.83	1.29
รวม	4.09	0.60

จากตารางที่ 35 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการฝึกงาน ที่ควรปฏิบัติในชั้นประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรปฏิบัติเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้นประเมินผลในระดับมากทุกประเด็น เรียงลำดับดังนี้ แจ้ง ให้นักศึกษาทราบข้อดี ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการฝึกงานที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลฝึกงานของนักศึกษา กำหนดให้เป็นมาตรฐานร่วมกันระหว่าง วิทยาเขตกับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.37$)

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา
ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้าง
หลักสูตร ที่ควรปฏิบัติ

โครงสร้างหลักสูตร	อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษา		t
	_____		_____		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. กำหนดให้นักศึกษาเรียน 4 ภาคการศึกษา ครบตามหลักสูตร แล้วฝึกงาน เพื่อจะได้ ความรู้ทั้งหมดไปประยุกต์ใช้ได้จริง	3.21	1.53	2.90	1.40	-1.62
2. กำหนดระยะเวลาในการฝึกงานของ นักศึกษาให้มากกว่า 200 ชั่วโมง เพื่อให้ นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่ม ในสาขาวิชานั้น ๆ	3.01	1.29	3.64	1.21	3.92*
3. กำหนดให้การฝึกงานของนักศึกษาตาม หลักสูตร มีหน่วยกิต	2.60	1.44	3.44	1.27	4.77*
4. จัดให้ได้นักศึกษาเรียนรู้ด้านภาษาเพิ่ม มากขึ้นก่อนออกไปฝึกงาน โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ	3.96	1.17	4.36	0.92	3.14*
5. จัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการฝึกปฏิบัติ งานเพิ่มขึ้น	4.54	0.79	4.73	0.73	1.98
รวม	3.47	0.64	3.82	0.58	4.54*

*p < .05

จากตารางที่ 36 ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร ที่ควรปฏิบัติ โดยภาพรวมพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 ประเด็นคือ กำหนดระยะเวลาในการฝึกงานของนักศึกษาให้มากกว่า 200 ชั่วโมง (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 3.01$, นักศึกษา $\bar{X} = 3.64$) กำหนดให้การฝึกงานของนักศึกษาตามหลักสูตรมีหน่วยกิต (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 2.60$ นักศึกษา $\bar{X} = 3.44$) และจัดให้นักศึกษาเรียนรู้ด้านภาษาเพิ่มมากขึ้นก่อนออกไปฝึกงานโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 3.96$, นักศึกษา $\bar{X} = 4.36$) โดยนักศึกษามีค่าเฉลี่ยที่ควรปฏิบัติสูงกว่าอาจารย์นิเทศก์ทั้ง 3 ประเด็น

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้นวางแผนและเตรียมการ ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นวางแผนและเตรียมการ	อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษา		t
	_____		_____		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. กำหนดนโยบายการจัดการฝึกงานนักศึกษาให้ชัดเจน	4.54	0.36	4.61	0.31	0.21
2. กำหนดให้อาจารย์นิเทศก์มีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย	4.26	0.88	4.13	0.87	-1.03
3. กำหนดให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน	3.57	1.28	4.29	0.84	4.50*
4. จัดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการฝึกงานนักศึกษารูปคณะกรรมการ	4.07	0.97	3.84	1.01	-1.71
5. จัดให้มีการดำเนินงานในรูปโครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	4.32	0.89	4.23	0.88	-0.83
6. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ เพื่อแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์จัดการฝึกงานนักศึกษา	4.17	0.96	4.18	0.95	0.10
7. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	4.34	0.88	4.13	0.89	-1.73
8. จัดให้มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลและติดตามการฝึกงานของนักศึกษา	4.28	0.96	4.20	0.94	-0.63

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ชั้นวางแผนและเตรียมการ	อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษา		t
	_____		_____		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. จัดให้มีเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงาน	3.89	1.14	4.13	0.88	2.41*
10. จัดให้มีระบบเก็บข้อมูลนักศึกษาฝึกงาน					
แต่ละรุ่น	4.23	0.96	4.34	0.83	1.06
รวม	4.20	0.54	4.14	0.53	-0.96

*p < .05

จากตารางที่ 37 ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นวางแผนและเตรียมการที่ควรปฏิบัติ โดยภาพรวมพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 ประเด็น คือ กำหนดนโยบายการจัดการฝึกงานให้ชัดเจน (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 4.54$, นักศึกษา $\bar{X} = 4.61$) กำหนดให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 3.57$, นักศึกษา $\bar{X} = 4.29$) และการจัดให้มีเอกสารคู่มือประกอบการฝึกงาน (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 3.89$, นักศึกษา $\bar{X} = 4.13$) โดยนักศึกษามีค่าเฉลี่ยควรปฏิบัติสูงกว่าอาจารย์นิเทศก์ทั้ง 3 ประเด็น

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้นดำเนินงาน ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นดำเนินงาน	อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษา		t
	_____		_____		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. จัดประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา เพื่อ แจ้งให้ทราบขั้นตอนการฝึกงาน	4.52	0.77	4.26	0.86	-2.28*
2. จัดให้มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายใน การดำเนินงาน	4.64	0.76	3.59	1.10	-4.64*
3. ทหาหนังสือแจ้งเรื่องการฝึกงานให้ผู้ปกครอง รับทราบ	3.77	1.27	3.94	1.06	1.08
4. ประกาศรายชื่อสถานประกอบการการให้ นักศึกษาทราบ เพื่อให้โอกาสนักศึกษาติดต่อ ขอเข้าฝึกงาน	4.41	0.84	4.12	1.02	2.23
5. จัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงาน	4.76	0.48	4.54	0.83	-4.33*
6. จัดประชุมนักศึกษาระหว่างฝึกงาน เพื่อ รับทราบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	3.62	1.49	3.56	1.32	-0.29
7. ให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงาน ให้อาจารย์นิเทศก์ทราบ	4.52	0.77	4.32	0.76	-2.01
8. จัดนิเทศเพื่อดูแลและติดตามการฝึกงาน ของนักศึกษาเดือนละ 1 ครั้ง	3.97	1.17	4.64	0.70	1.10
9. สรุปลผลการนิเทศแต่ละครั้ง และรายงานให้ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าสถานศึกษาทราบ	3.76	1.16	3.69	0.87	-0.52

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ขั้นตอนงาน	อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษา		t
	_____		_____		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
10. สรุปผลการนิเทศแต่ละครั้ง และแจ้งให้ นักศึกษาทราบ	3.28	1.26	3.75	0.92	3.03*
11. จัดประชุมสัมมนาครู-อาจารย์ นักศึกษา หลังการฝึกงาน	4.15	0.91	4.06	1.12	-0.73
12. จัดทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ	4.54	0.87	4.69	0.76	1.55
รวม	4.17	0.49	4.14	0.52	-0.26

* $p < .05$

จากตารางที่ 38 ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ขั้นตอนงาน ที่ควรปฏิบัติ โดยภาพรวมพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ประเด็น คือ จัดประชุมอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา เพื่อแจ้งให้ทราบขั้นตอนการฝึกงาน (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 4.52$, นักศึกษา $\bar{X} = 4.26$) จัดให้มีงบประมาณในการดำเนินงาน (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 4.64$, นักศึกษา $\bar{X} = 3.59$) และจัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงาน (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 4.76$, นักศึกษา $\bar{X} = 4.54$) โดยอาจารย์นิเทศก์มีค่าเฉลี่ยควรปฏิบัติสูงกว่านักศึกษา และการสรุปผลการนิเทศโดยแจ้งให้นักศึกษาทราบ (อาจารย์นิเทศก์ $\bar{X} = 3.28$, นักศึกษา $\bar{X} = 3.75$) ที่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยควรปฏิบัติสูงกว่าอาจารย์นิเทศก์

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ในชั้นประเมินผล ที่ควรปฏิบัติ

ชั้นประเมินผล	อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษา		t
	_____		_____		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลฝึกงานของนักศึกษา กำหนดให้เป็นมาตรฐานร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ	4.34	1.04	4.37	0.81	0.29
2. กำหนดให้วิทยาเขตและสถานประกอบการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาาร่วมกัน	4.15	1.10	4.20	1.02	0.37
3. แจ้งให้นักศึกษาทราบข้อดี ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการฝึกงานที่ผ่านมา	4.52	0.75	4.40	0.79	-1.15
4. จัดประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.49	1.12	3.89	1.06	2.87*
5. ก่อนตัดสินผลการฝึกงาน จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับหัวหน้างานที่ดูแลนักศึกษา	3.91	1.22	3.90	1.07	-0.05
6. กำหนดให้หัวหน้างานที่ดูแลนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินผล	4.03	0.98	4.27	0.84	2.16
7. กำหนดให้อาจารย์นิเทศก์กับหัวหน้างานที่ดูแลนักศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินผล	3.75	1.31	3.78	1.13	0.21

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ชั้นประเมินผล	อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษา		t
	_____		_____		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
8. การประเมินผล ครอบงำคะแนนที่ได้จาก การฝึกงานมารวมเป็นคะแนนสะสม เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อจบหลักสูตร	2.78	1.38	3.83	1.29	6.09*
รวม	3.87	0.68	4.09	0.60	2.59*

*p < .05

จากตารางที่ 39 ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการฝึกงาน ชั้นประเมินผล ที่ควรปฏิบัติ โดยภาพรวมพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ประเด็น คือ ประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง (อาจารย์นิเทศก์ \bar{X} = 3.49, นักศึกษา \bar{X} = 3.89) และการประเมินผลครอบงำคะแนนที่ได้จากการฝึกงานมารวมเป็นคะแนนสะสมเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยเมื่อจบหลักสูตร (อาจารย์นิเทศก์ \bar{X} = 2.78, นักศึกษา \bar{X} = 3.83) โดยทั้ง 2 ประเด็น นักศึกษามีค่าเฉลี่ยควรปฏิบัติสูงกว่าอาจารย์นิเทศก์

**ตอนที่ 4 การวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงานของวิทยาเขตและสถานประกอบการที่
จัดให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล**

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สายวิชาบริหารธุรกิจ ปีพุทธศักราช 2530 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและศึกษาความ
คิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา ผู้ประกอบการ มาวิเคราะห์ เพื่อนำเสนอแนวทาง
ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการฝึกงานของวิทยาเขต ผลการวิเคราะห์ที่มีดังต่อไปนี้

การจัดการฝึกงาน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักศึกษาได้สัมผัส
ลักษณะการทำงานจากสถานประกอบการโดยตรง เพื่อเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์
ในสาขาวิชาชีพที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ดังนั้นการดำเนินงาน
จึงจำเป็นต้องจัดให้มีขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจน เริ่มตั้งแต่การวางแผนและ
เตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินผล โดยเรื่องการวางแผนและเตรียมการนั้น
Barnard ให้แนวปฏิบัติไว้คือ กำหนดนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน กล่าวคือ
จัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงกรอบหรือวิถีทางการดำเนินงานที่กำหนด
ไว้ การวางแผนปฏิบัติงานเพื่อประเมินความต้องการ ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคใน
การจัดการฝึกงาน จัดองค์การดูแลรับผิดชอบการฝึกงานในรูปคณะกรรมการหรือคณะทำงาน จัด
บุคลากรร่วมดำเนินงานโดยเฉพาะอาจารย์นิเทศก์ และจัดให้มีการประสานร่วมกันระหว่าง
วิทยาเขตกับสถานประกอบการ (Barnard, 1972) จากแนวปฏิบัตินี้พบว่า สถาบันอุดมศึกษา
ที่เปิดสอนทางด้านสายวิชาชีพให้ความสนใจ และนำไปปฏิบัติเพื่อให้การจัดการฝึกงานของนักศึกษา
มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร

สำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการเรียน
การสอนทางด้านสายวิชาชีพโดยตรง และกำหนดให้นักศึกษาทุกสาขาวิชาฝึกงานในสถาน
ประกอบการเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง หลังจากศึกษารายวิชาต่าง ๆ ผ่านมา
แล้ว 2 ภาคเรียนปกติ โดยมีความมุ่งหมายให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจในสาขาวิชา
เพิ่มขึ้น เพื่อสนองความมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ผู้บริหาร (6 คน) ให้สัมภาษณ์สอดคล้องกับ
การแสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ (51 คน) และนักศึกษา (212 คน) ว่าในการ

วางแผนและเตรียมการฝึกงาน วิทยาเขตมีนโยบายจัดฝึกงานตามหลักสูตร แต่การกำหนดนโยบาย และขั้นตอนการดำเนินงานไม่ยังชัดเจน โดยเฉพาะผู้บริหารอธิบายเพิ่มเติมว่า การปฏิบัติไม่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร มีลักษณะต่างคนต่างปฏิบัติ เพราะถือว่าการฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร จึงทำให้แต่ละวิทยาเขตให้ความสำคัญในการจัดและดำเนินงานต่างกัน และที่วิทยาเขตส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในขั้นนี้เป็นเรื่อง การกำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อฝึกงานด้วยตนเอง จัดสมุดให้นักศึกษานันทนาการฝึกงาน จัดเตรียมอาจารย์ฝึกงาน โดยเฉพาะการจัดเตรียมอาจารย์นิเทศก์ฝึกงานมีปฏิบัติอยู่ 2 วิทยาเขตเท่านั้น ส่วนเรื่องการประสานงานกับสถานประกอบการโดยตรงในเรื่องการจัดการฝึกงานไม่มี วันแต่กรณีที่นักศึกษามีปัญหาในการฝึกงานเท่านั้น ซึ่งจะเห็นว่าการปฏิบัติของแต่ละวิทยาเขตในขั้นนี้ มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ปฏิบัติตามแนวของ Barnard คือ เรื่องการกำหนดนโยบายการจัดเตรียมอาจารย์นิเทศก์ฝึกงาน ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติคือการจัดองค์การดูแลรับผิดชอบการฝึกงานโดยตรงในรูปคณะกรรมการหรือคณะทำงาน การวางแผนปฏิบัติงานเพื่อเป็นข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกงาน และการประสานงานกับสถานประกอบการ สำหรับในส่วนของการประสานงานพบว่า การปฏิบัติในขั้นวางแผนและเตรียมการ ส่วนใหญ่สอดคล้องกับวิทยาเขตคือ กำหนดลักษณะงานให้นักศึกษาฝึก และการดูแลติดตามนักศึกษาฝึกงาน นอกจากนี้สถานประกอบการยังได้ปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้การฝึกงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมี การติดตามปัญหาและอุปสรรค ศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนฝึกงานล่วงหน้า และจัดให้มีระบบติดตามผลการฝึกงานของนักศึกษาแต่ละรุ่น

ในขั้นดำเนินงาน เป็นขั้นปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ ครอบคลุมในเรื่อง การประสานงานของบุคลากรในหน่วยงาน การจัดส่งนักศึกษาฝึกงาน การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร และการนิเทศติดตามผล (รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2535) แนวปฏิบัติในขั้นนี้จำเป็นต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงให้มากที่สุด ซึ่งผู้บริหารทุกคนให้สัมภาษณ์ว่าการจัดประสานบุคลากรภายในหน่วยงานมีปฏิบัติ แต่น้อยมาก ทั้งนี้เพราะแต่ละวิทยาเขตไม่มีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมจัดการฝึกงาน การปฏิบัติอยู่ในความรับผิดชอบของคณะวิชาและแผนกวิชาเท่านั้น นอกจากนี้ทั้งผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษายังให้ข้อมูลว่าการปฏิบัติของวิทยาเขตส่วนใหญ่ในขั้นนี้เป็น

เรื่องการปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนฝึกงาน ให้นักศึกษาแจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกงาน ประกาศ รายชื่อสถานประกอบการที่รับฝึกงานให้นักศึกษาทราบและนิเทศนักศึกษาฝึกงาน โดยเฉพาะ การนิเทศนักศึกษาฝึกงานมีปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพียง 2 วิทยาเขตเท่านั้น ซึ่งจะพบว่าในชั้น ค่าเนื้องานส่วนนี้วิทยาเขตส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแนวของ รวีวรรณ ชินะตระกูล คือ เรื่องการ ประสานงานของบุคลากรในหน่วยงาน และการนิเทศนักศึกษาฝึกงาน ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติคือ การจัดส่งนักศึกษาฝึกงาน และการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหารในค่านงบประมาณและบริการ สำหรับในส่วนของสถานประกอบการพบว่า การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิทยาเขต คือ กำหนด ระยะเวลาให้นักศึกษาติดต่อฝึกงานด้วยตนเอง มอบหมายงานให้นักศึกษาปฏิบัติเฉพาะที่ใช้ความรู้ ทักษะพื้นฐานในสาขา นอกจากนี้สถานประกอบการยังได้ปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้การฝึกงานมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยจัดสวัสดิการและบริการให้กับนักศึกษา และจัดให้มีหน่วยงานกลาง ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในการฝึกงานนักศึกษา

การประเมินผล เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการจัดฝึกงาน เป็นการตรวจสอบ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการประเมินฝึกงานของนักศึกษา ตามที่ สมาน รั้งสิโยกฤษฎ์ ำให้แนวปฏิบัติไว้คือ กำหนดเกณฑ์ประเมินผลให้เป็นมาตรฐานร่วมกัน กำหนดวิธี การประเมินผล กำหนดขอบเขตของการประเมินผล กำหนดระยะเวลาในการประเมินผล และกำหนดตัวผู้ประเมินผล (สมาน รั้งสิโยกฤษฎ์, 2522) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทุกคน ำให้ข้อมูลว่า การประเมินผลฝึกงานนักศึกษาค่าใช้เกณฑ์แบบผ่านหรือไม่ผ่าน วิทยาเขตเป็นผู้ กำหนด โดยพิจารณาด้านคุณสมบัติส่วนตัวและคุณสมบัติในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร (9 คน) มี ความเห็นว่าเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผล มีความเหมาะสมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการ ฝึกงานนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ทั้งนี้เพราะก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่นักศึกษาทุกคน โดยเฉพาะกรณีที่วิทยาเขตไม่สามารถจัดหาแหล่งฝึกงาน ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันให้นักศึกษาทุกคนได้ และเมื่อมีนโยบายให้นักศึกษาติดต่อฝึกงานเอง ด้วยความประสงค์ให้นักศึกษาหาประสบการณ์ และรับผิดชอบตนเองในขั้นต้น ดังนั้นการ ประเมินผลโดยค่าใช้เกณฑ์แบบอื่น ๆ เช่น การทำให้เกรดหรือให้คะแนนจึงไม่เหมาะสม วัตถุประสงค์ เพียงตรงได้ยาก เพราะนักศึกษาบางคนมีโอกาสฝึกงานกับญาติหรือคนรู้จัก ผลการประเมิน จะมีคะแนนสูงกว่านักศึกษาคนอื่น ๆ ที่ติดต่อฝึกงานเอง และประเด็นเดียวกันนี้ผู้บริหาร

เพียงคนเดียวที่เห็นว่าการประเมินผลควรรใช้แบบการให้เกรดและมีหน่วยกิต ซึ่งจะทาให้ทุกคนเห็นความสำคัญในการฝึกงานมากขึ้น ขณะเดียวกันทั้งผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา พบว่าการปฏิบัติของแต่ละวิทยาเขตในชั้นนี้ นอกจากการประเมินผลโดยใช้เกณฑ์ผ่านหรือไม่ผ่านแล้ว ในการประเมินยังเน้นคุณสมบัติด้านการปฏิบัติเป็นหลัก มีการมอบหมายให้ผู้ดูแลนักศึกษาเป็นผู้ประเมินผล ประเมินการใช้ทักษะพื้นฐานในสาขาวิชา เป็นปริมาณและคุณภาพของงานที่ฝึกปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นการประเมินผล วิทยาเขตส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแนวของ สมาน รั้งสียกฤษฎี คือ มีการกำหนดเกณฑ์ วิธีการประเมิน ขอบเขตของการประเมิน และผู้ประเมินผล เว้นแต่ในเรื่องการกำหนดเกณฑ์และประเมินผลฝึกงานร่วมกันระหว่างวิทยาเขตและสถานประกอบการที่ผู้บริหาร (8 คน) ให้สัมภาษณ์ว่ายังไม่ได้มีการปฏิบัติ สำหรับในส่วนของสถานประกอบการ พบว่า การปฏิบัติในชั้นประเมินผล ส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่วิทยาเขตกำหนด นอกจากนี้สถานประกอบการได้พิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับงานคอมพิวเตอร์ และความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ รวมทั้งจัดให้มีการติดตามการฝึกงานของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องในการประเมินผลด้วย

ผลจากการวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงานของแต่ละวิทยาเขต แม้พบว่าการดำเนินงานในบางส่วนจะสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของ Barnard รวีวรรณ และสมาน ก็ตาม แต่ส่วนใหญ่ในชั้นวางแผนและเตรียมการยังไม่ได้กำหนดนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร มีลักษณะต่างคนต่างปฏิบัติ และให้ความสำคัญต่อการจัดเตรียมอาจารย์นิเทศก์ฝึกงานค่อนข้างน้อย ไม่มีองค์การดูแลรับผิดชอบการฝึกงานโดยตรง ไม่มีการวางแผนเพื่อประเมินข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ตลอดจนการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกงาน และที่สำคัญไม่มีการประสานกับสถานประกอบการ ส่วนในขั้นการดำเนินงาน มีการประสานงานกับบุคลากรภายในหน่วยงาน และนิเทศการฝึกงานค่อนข้างน้อย ที่สำคัญยังไม่ได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารในด้านงบประมาณและบริหารเท่าที่ควร และในชั้นประเมินผลไม่ได้มีการกำหนดเกณฑ์และจัดประเมินผลร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ

จากสาเหตุที่กล่าวมา จึงเป็นผลทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เพิ่มในสาขาวิชาตามความมุ่งหมายของการจัดฝึกงาน และความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ที่มุ่งเน้นพัฒนากำลังคนในระดับกลางให้มีความรู้ความชำนาญในงานเฉพาะสาขาวิชา ซึ่งพบจากการศึกษาลักษณะงานที่นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติเกือบทุกสาขาวิชาได้รับการฝึกงานด้านธุรการทั่วไป เว้นแต่สาขาวิชา การโฆษณาเท่านั้นที่ฝึกตรงสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะสาขาดังกล่าวมีนักศึกษาจำนวนน้อยและเปิดสอนเพียงวิทยาเขตเดียว และตลาดแรงงานมีความต้องการสูง จึงหาสถานที่ฝึกงานที่จัดงานให้ฝึกได้ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระบวนการจัดการฝึกงานยังไม่ผลส่งให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายในการฝึกงานเท่าที่ควร แต่ในทางปฏิบัติควรวางแผนเพื่อกำหนดโครงสร้างและรูปแบบของหลักสูตรที่กำหนดให้มีการฝึกงาน สถาบันฯและวิทยาเขตได้มีการศึกษาความจำเป็นหรือความต้องการของครู-อาจารย์ ผู้เรียน และแหล่งประกอบการ โดยเฉพาะความต้องการของผู้เรียนในด้านความรู้ทักษะที่จำเป็นต้องนำไปประยุกต์ใช้ฝึกงาน และประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา รวมถึงมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่มุ่งให้สนองต่อปรัชญาและความมุ่งหมายของหลักสูตร และความต้องการของสังคม นอกจากนี้ยังได้มีการสำรวจความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ครู-อาจารย์ นักศึกษา อาคารสถานที่ วัสดุ-อุปกรณ์ ก่อนวางแผนจัดทำหลักสูตร ตลอดจนดูแลการจัดเนื้อหาวิชาและจำนวนหน่วยกิตในโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมเพียงพอกับความต้องการของสังคมและที่นักศึกษาจะนำไปใช้ฝึกงาน อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับความต้องการของแหล่งประกอบการด้วย เว้นแต่เรื่องการประเมินผลหลักสูตรเท่านั้นที่สถาบันฯและวิทยาเขตยังไม่ได้จัดกระทำอย่างเป็นระบบต่อเนื่องในแต่ละสาขาวิชา จึงทำให้ยังทราบถึงสัมฤทธิ์ผลในการจัดหลักสูตร และการจัดการฝึกงานนักศึกษาที่จะให้สนองต่อความมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง